

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MOŽNOSTI POUŽITÍ SLUŽEBNÍ ZBRANĚ A
SOUKROMÉ ZBRANĚ PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE
ČESKÉ REPUBLIKY MIMO DOBU SLUŽBY**

Autor práce: Miroslav Zuska, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Miroslav Zuska, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Možnosti použití služební zbraně a soukromé zbraně příslušníky Policie České republiky mimo dobu služby

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Possibilities of Use of Service Weapon and Private Weapon by Members of the Police of the Czech Republic Outside the Period of Service

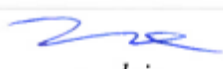
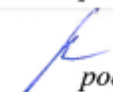
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):

JUDr. Milan Kocík, MBA

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen, 2023

Cíl bakalářské práce: Cílem bakalářské práce je teoreticko-syntetické zpracování právní úpravy možnosti nošení a užití služební zbraně příslušníky PČR mimo dobu služby. Dílčím cílem práce bude zjistit, zda příslušníci PČR nosí služební zbraň v čase mimo dobu služby, zda znají zákonné předpisy k jejímu možnému užití, a jak se ke schválení žádosti o možnost nošení staví vedoucí jednotlivých typů oddělení.

Student: Miroslav Zuska, DiS.	29.10.2023 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA	30.10.2023 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	9.11.2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	13.11.2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	17.11.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanu Kocíkovi, MBA za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ZUSKA, M. *Možnosti použití služební zbraně a soukromé zbraně příslušníky policie české republiky mimo dobu služby*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 86 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Klíčová slova: služební zbraň, soukromá zbraň, příslušník Policie ČR, doba služby, použití zbraně příslušníkem Policie ČR

Bakalářská práce (dále jen „práce“) pojednává o problematice právní úpravy možnosti nošení a užití služební zbraně příslušníky PČR mimo dobu služby a možnosti užití zbraně vlastní. Popisuje příslušníka Policie ČR, střelivo, legislativu s tím spojenou, definuje základní pojmy, významy a zásady.

Teoretická část práce je primárně zaměřena na objasnění základního pojmosloví a východiska zkoumané tématické oblasti.

V praktické části práce je věnována pozornost metodologii a výsledkům průzkumu na základě získaných dat z dotazníkového šetření uskutečněného mezi příslušníky Policie ČR. Na základě získaných dat z dotazníkového šetření je v závěru práce vyhodnoceno, zda příslušníci PČR nosí služební zbraň v čase mimo dobu služby, zda znají zákonné předpisy k jejímu možnému užití, jak se ke schválení žádosti o možnost nošení služební zbraně mimo dobu služby staví vedoucí jednotlivých typů oddělení a k vyhodnocení stanovených hypotéz.

ABSTRACT

ZUSKA, M. *Possibilities of Use of Service Weapon and Private Weapon by Members of the Police of the Czech Republic Outside the Period of Service*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2024. 86 pgs. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Key words: service weapon, private weapon, member of the Police of the Czech Republic, period of service, use of a weapon by a member of the Police of the Czech Republic

The bachelor thesis (hereinafter "thesis") deals with the legal regulation of the possibility of carrying and using a service weapon by members of the Czech Police outside the period of service and the possibility of using their own weapon. It describes a member of the Police of the Czech Republic, ammunition, legislation related to it, defines basic concepts, meanings and principles.

The theoretical part of the thesis is primarily focused on the clarification of basic terminology and starting point of the examined thematic area.

In the practical part of the thesis, attention is paid to the methodology and results of the survey based on the data obtained from the questionnaire survey carried out among members of the Police of the Czech Republic. Based on the data obtained from the questionnaire survey, at the end of the thesis, it is evaluated whether members of the Police of the Czech Republic carry a service weapon during off-duty hours, whether they know the legal regulations for its possible use, how the heads of individual types of departments stand for the approval of the application for the possibility of carrying a service weapon during off-duty hours and for the evaluation of the hypotheses.

Obsah

ÚVOD	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
3 SLUŽEBNÍ POMĚR	14
3.1 Vznik služebního poměru	14
3.2 Skončení služebního poměru	16
4 ZÁKLADNÍ POVINNOSTI POLICISTY	17
4.1 Zdvořilost	17
4.2 Iniciativa	18
4.3 Přiměřenost postupu	22
4.4 Prokazování příslušnosti	24
4.5 Poučování	26
5 KRÁTKÉ ZBRANĚ VYUŽÍVANÉ U POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	27
5.1 Základní rozdělení zbraní	27
5.2 CZ 75 D Compact	28
5.3 GLOCK 17	30
6 STŘELIVO POUŽÍVANÉ POLICIÍ ČESKÉ REPUBLIKY	33
6.1 Náboje se střelou se zvýšeným ranivým účinkem užívané Policií České republiky	35
6.2 Náboj Sellier & Bellot HS 9 mm Luger	36
6.3 Náboj RUAG Ammotec Action 5	38
7 LEGISLATIVA	39
7.1 Krajiná nouze	40
7.2 Nutná obrana	42
7.3 Nutná obrana a krajiná nouze z hlediska zákona o policii	44
7.4 Oprávněné použití zbraně	46
8 POUŽITÍ A NOŠENÍ ZBRANÍ POLICISTOU	47

8.1	Použití zbraně dle zákona o policii.....	47
8.2	Oprávnění policistů nosit, držet a použít soukromou zbraň.....	49
8.3	Nošení zbraně mimo dobu služby	50
8.4	Zákon o nakládání se zbraněmi	52
8.5	Držení soukromé zbraně policistou.....	52
9	EMPIRICKÁ ČÁST	55
9.1	Stanovení cílů a hypotéz.....	55
9.2	Technika sběru dat.....	56
9.3	Dotazníkové šetření	56
9.4	Cíle a hypotézy	69
	ZÁVĚR	72
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	74
	SEZNAM ZKRATEK.....	78
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	79
	PŘÍLOHY	81

ÚVOD

Téma bakalářské práce si zpracovatel zvolil na základě praxeologických zkušeností a vztahu tématu bakalářské práce ke studijnímu programu Bezpečnostně právní činnost. Autor práce je v současné době téměř 5 let ve služebním poměru k Policii České republiky, předtím pracoval skoro 4 roky jako strážník Městské policie. Vystudoval maturitní obor Bezpečnostně právní činnost na Bezpečnostně právní akademii v Plzni a následně obor Bezpečnost obyvatelstva na Vyšší odborné škole zdravotnické, managementu a veřejnosprávních studií v Plzni. Realizace využití možnosti použití a nošení služební zbraně mimo dobu služby je z autorova názoru naprosto stěžejní pro to, aby policisté mohli bezpečně zasahovat i mimo dobu služby, jak jim ukládá zákon. Téma práce pokládá autor také za velmi aktuální, vzhledem ke stávajícímu vývoji bezpečnostní situace ve světě v posledních letech a meziročnímu nárůstu kriminality v ČR, byť toto vybrané téma nebylo ve společnosti v minulosti vůbec vnímané. Autor si uvedené téma zvolil v době před tragickou událostí na Filozofické fakultě v Praze, kdy po tomto incidentu začalo téma rezonovat jak širokou veřejností, mediálním prostorem, tak i Policií ČR samotnou.

V rámci teoretické části práce bude autor analyzovat odbornou literaturu se zaměřením na zákonné možnosti a vnitřní předpisy příslušníka PČR využívat služební zbraně i mimo dobu služby a své vlastní zbraně. Dále se budou v práci probírat typy krátkých zbraní a střelivo užívané PČR, zákonné možnosti použití vlastní zbraně a základní seznámení s problematikou nutné obrany a krajní nouze a dalších legislativních povinností a pravomocí.

V praktické části práce bude využito průzkumu formou kvantitativního sběru dat za pomoci dotazníkového šetření s cílem zjistit, jestli příslušníci PČR využívají možnosti nošení služební zbraně mimo dobu služby, zda znají zákonné předpisy k jejímu možnému užití a jak se ke schválení žádosti o možnost nošení staví vedoucí jednotlivých typů oddělení.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je teoreticko-syntetické zpracování právní úpravy možnosti nošení a užití služební zbraně příslušníky PČR mimo dobu služby.

Dílčím cílem práce bude zjistit, zda příslušníci PČR nosí služební zbraň v čase mimo dobu služby, zda znají zákonné předpisy k jejímu možnému užití, a jak se ke schválení žádosti o možnost nošení staví vedoucí jednotlivých typů oddělení.

Při zpracování bude využita metoda analýzy a syntézy, kdy budou po nastudování a rozboru pramenů z odborné literatury, komentářů a účinných právních předpisů získány podstatné poznatky týkající se zkoumané oblasti. Dále bude formou kvantitativního sběru dat za pomoci dotazníkového šetření zjištěno jestli příslušníci PČR využívají možnosti nošení služební zbraně mimo dobu služby, zda znají zákonné předpisy k jejímu možnému užití a jak se ke schválení žádosti o možnost nošení staví vedoucí jednotlivých typů oddělení a také budou vyhodnoceny stanovené hypotézy.

2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Nejprve je třeba vysvětlit základní pojmy použité v této práci, především pojmy uvedené v názvu bakalářské práce.

Policie České republiky

Policie České republiky (dále jen „policie“) je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, zřízený zákonem č. 283/1991 Sb., České národní rady o Policii České republiky ze dne 21. června 1991, který slouží veřejnosti a působí na území České republiky, pokud nestanoví zákon nebo jiný právní předpis jinak. Policie může však působit i na území jiných států na základě zákonů a mezinárodních smluv.¹

Úkolem policie je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti a plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, které jí svěřují zákony, přímo použitelné předpisy Evropské unie nebo mezinárodní úmluvy, které jsou součástí právního řádu. Policie je podřízena Ministerstvu vnitra, které vytváří podmínky pro plnění úkolů policie. Za činnost policie odpovídá ministrovi vnitra policejní prezident. Policii tvoří následující útvary: Policejní prezidium České republiky, které řídí činnost policie v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie, útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.²

Policie České republiky je také základní složkou integrovaného záchranného systému dle § 4 odst. 1 z. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.³

Dle § 12 z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu je policie orgánem činným v trestním řízení jakožto policejní orgán.⁴

¹ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, s. 3.

² ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 1-2.

³ ZPĚVÁK, Aleš. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 13.

⁴ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In *e-Sbírka, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 10.

Příslušník

Příslušník nebo také (dále jen „policista“) je fyzická osoba, která v ozbrojeném bezpečnostním sboru Policie České republiky vykonává službu ve služebním poměru k České republice. Policista je pevně svázán vztahy služební nadřízenosti, podřízenosti a služebními povinnostmi, které vyplývají ze zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.⁵

Doba služby

Doba služby je pojem užívaný v právní úpravě služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Je ekvivalentem pojmu pracovní doba, který používá zákoník práce, a je definována v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Jedná se o časový úsek během, kterého se uskutečňuje většina práv a povinností účastníku služebního poměru. Doba služby se střídá s mimoslužební dobou nazývanou právními předpisy jako doba odpočinku.⁶

Doba mimo službu

Doba mimo službu, která je ve vlastní dispozici příslušníka a kdy bezpečnostní sbor nemůže uplatňovat svou dispoziční pravomoc s příslušníkem. Právními předpisy je nazývána jako doba odpočinku. Doba odpočinku může nahrazovat dobu služby, přerušit službu, anebo jí předcházet nebo na ní navazovat. Doba odpočinku lze rozdělit na přestávky ve službě, nepřetržitý odpočinek mezi jednotlivými směny, dny pracovního klidu, služební volna a dovolené.⁷

Soukromá zbraň

Soukromou zbraní se pro účely této práce rozumí krátká střelná zbraň kategorie B podléhající povolení dle zákona č. 119/2009 Sb., o střelných zbraních a střelivu.⁸

⁵ ŠTEINBACH, Miroslav. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2024, s. 1.

⁶ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 144.

⁷ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Olomouc: ANAG, 2023, s. 288-289.

⁸ BARTOŠEK, J., BAČKOVSKÁ, M. *Zbraně a střelivo. Právní praxe*. Praha: C.H. Beck, 2021, s. 88.

Služební zbraň

Služební zbraň definuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky jako zbraň střelnou včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodnou a sečnou, výbušninu, speciální výbušné předměty, průlomové pyrotechnické prostředky a speciální náloživa.⁹

⁹ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 27.

3 SLUŽEBNÍ POMĚR

Tato část práce se obecně zabývá Policií České republiky a příslušníkem Policie České republiky jakožto policistou a služebním poměrem, jeho vznikem a zánikem, a tím kdo se vůbec může stát policistou a co musí splňovat.

Služební poměr je specifickým druhem zaměstnaneckého vztahu, tato skutečnost se projevuje způsobem jeho vzniku, který se liší od vzniku pracovního poměru. Služební poměr nevzniká dvoustranným projevem vůle účastníků, jako je tomu u vzniku pracovního poměru, ale jednostranným rozhodnutím služebního funkcionáře. To ale neznamená, že může být občan do služebního poměru přijat proti své vůli, jelikož o přijetí do služebního poměru, musí sám požádat, neboť zásada dobrovolnosti vzniku pracovněprávních vztahů zakotvená v čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je zachována i při vzniku služebního poměru.

Vzhledem k rozsahu oprávnění, jimiž příslušník disponuje, specifice úkolů, a k postavení příslušníka ve společnosti vůči ostatním občanům, není možné, aby byl do služebního poměru přijat každý uchazeč, který o to požádá. Na základě tohoto jsou pro přijetí do služebního poměru nastavena přísná pravidla, vyjadřující zájem státu na kvalitním personálním obsazení bezpečnostních sborů. Uchazeč musí být kvalifikovaný, osobnostně, fyzicky a zdravotně způsobilý a morálně vyspělý. Nastavení takových podmínek pro přijetí by mělo vést k vyloučení uchazečů, u nichž není dána záruka, že budou uvedené předpoklady splňovat.¹⁰

3.1 Vznik služebního poměru

Služební poměr policistů a příslušníků ostatních bezpečnostních sborů upravuje zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který nabyl platnosti dne 31. 10. 2003 a účinnosti dne 1. 1. 2007.¹¹

¹⁰ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Olomouc: ANAG, 2023, s. 81.

¹¹ ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2003, částka 121, s. 7.

Do služebního poměru dle zákona o služebním poměru, který určuje předpoklady uchazeče o přijetí do služebního poměru, může být přijat pouze státní občan České republiky, který splňuje následující podmínky:

1. O přijetí písemně požádá.
2. Je starší 18 let.
3. Bezúhonný.
4. Splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být ustanoven.
5. Je zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý k výkonu služby.
6. Je plně svéprávný.
7. Je oprávněný seznamovat se s utajovanými informacemi podle zvláštního právního předpisu, má-li být ustanoven na služební místo, pro které se tato způsobilost vyžaduje.
8. Není členem politické strany nebo politického hnutí.
9. Nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost.“¹²

Služební poměr se zakládá rozhodnutím služebního funkcionáře příslušného bezpečnostního sboru. Rozhodnutí o přijetí do služebního poměru obsahuje výrok o dni vzniku služebního poměru a nástupu k výkonu služby, druhu a době trvání služebního poměru, jmenování do služební hodnosti, ustanovení na služební místo, zkušební době a služebním příjmu. Služební poměr vznikne dnem, který je stanoven v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru. V den nástupu k výkonu služby skládá policista služební slib.¹³ Služební slib zní následovně: „*Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.*“¹⁴

¹² ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2003, částka 121, s. 7.

¹³ Tamtéž. s. 10.

¹⁴ Tamtéž. s. 10-11.

Slib se považuje za složený, jestliže jeho text stvrdí příslušník svým podpisem. V případě, že se příslušník ke složení slibu nedostaví nebo odmítne složit služební slib anebo jej složí s výhradami, služební poměr mu nevznikne.¹⁵

3.2 Skončení služebního poměru

Skončení služebního poměru může nastat jenom na základě vymezených právních skutečností, které mají význam také pro zajištění stability služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Jedná se o zakotvení takových způsobů skončení služebního poměru, aby byly chráněny zájmy obou stran služebního poměru, příslušníka i bezpečnostního sboru. Ukončení služebního poměru znamená i zánik většiny práv a povinností obou stran, ale i některá práva vznikají, např. nárok na výsluhový příspěvek. Služební poměr příslušníka skončí: *„a) zrušením ve zkušební době, b) uplynutím doby určité, c) propuštěním, d) úmrtím nebo prohlášením za mrtvého, e) dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž příslušník dovršil věku 65 let.“*¹⁶

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In e-Sbírka, Česká republika. 2003, částka 121, s. 15.

¹⁶ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Olomouc: ANAG, 2023, s. 189.

4 ZÁKLADNÍ POVINNOSTI POLICISTY

Podle zákona o policii jsou policistům uloženy určité povinnosti, které musí policista během své služby dodržovat. Jedná se o vymezené povinnosti v hlavě III. § 9-13, základní povinnosti dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Bod o povinnostech policisty neodmyslitelně patří k tématu bakalářské práce, zejména bod Iniciativa a Prokazování příslušnosti, které jsou nejdůležitější ve vztahu k tématu práce.

4.1 Zdvořilost

Ustanovení zdvořilosti dle § 9 z. č. 273/2008 Sb., o policii zní: „*Policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.*“¹⁷

Toto ustanovení zdůrazňuje pojetí policie jako službu veřejnosti v souladu s moderním trendem otevřených vztahů mezi policií a veřejností a implikuje, že chování v souladu s etiketou je první základní povinností policistů. Povinnost zdvořilosti při plnění působnosti policie stanovuje jako základní povinnost příslušníka bezpečnostního sboru i § 45 odst. 1 písm. e) z. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který v témže ustanovení v písm. i) rozšiřuje povinnost chovat se a jednat tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru i na dobu mimo službu.¹⁸

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 3.

¹⁸ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 52-53.

4.2 Iniciativa

Ustanovení iniciativy je zakotveno v § 10 odst. 1 z. č. 273/2008 Sb., o policii:
„V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci (dále jen „úkon“) nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil.“¹⁹

Jedná se jedno z nejdůležitějších ustanovení pro dané téma této bakalářské práce, jelikož dává policistovi jasně dané povinnosti provést úkon či zakročit i mimo dobu služby, z tohoto důvodu jej autor více a obsáhleji rozvedl. Autor práce záměrně vynechal § 10 odst. 4 písm. a) zákona o policii, jelikož je pro dané téma práce nepodstatný. Ustanovení je také základní úpravou situací, za které má policie a policista zákonnou povinnost aktivní činnosti za účelem plnění působnosti policie. Ustanovení § 10 odst. 1 stanoví, že v případě, pokud dojde k porušení či ohrožení vnitřního pořádku či bezpečnosti v oblasti, která spadá do působnosti a úkolů policie, jsou policie či policista vždy povinni přijmout odpovídající opatření k odstranění této poruchy či ohrožení.²⁰

Odpovídajícím opatřením je dle zákona jednak úkon, kterým zákon rozumí kterýkoliv úkon, který je v pravomoci policie, tudíž využití některého ze zákonných oprávnění, tzn. přijetí jakéhokoliv jiného vhodného opatření, které není úkonem. Zatímco úkon je výkonem některé z konkrétních pravomocí policie jakožto orgánu veřejné správy, jiné opatření jsou kterékoli činnosti, ke kterým není třeba výslovného zákonného zmocnění, neboť nezasahují do práv či právem chráněných zájmů, které policie koná v rámci plnění svých daných úkolů. Pravomocemi policie přitom rozumíme veškerá oprávnění, a soubor právních prostředků v působnosti výkonu policie. Porušením vnitřního pořádku a bezpečnosti se rozumí porušení jakéhokoli právem chráněného zájmu v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti.²¹

Policisté jsou v první řadě tím konkrétním faktickým subjektem, který má povinnost iniciativního a aktivního plnění úkolů a kteří mají oprávnění ze zákona ke všem

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 3.

²⁰ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 55.

²¹ Tamtéž.

úkonům v pravomoci policie. Dle § 113 z. č. 273/2008 Sb., o policii, jsou policisté oprávněni jak k zákrokům, což jsou úkony, při kterých dochází k přímému vynucování splnění právních povinností, k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití, tak k dalším úkonům v rámci pravomoci policie. Současně ale platí povinnost zasáhnout i v době mimo službu dle odst. 2 § 10 z. č. 273/2008 Sb., o policii, jelikož není v § 113 téhož zákona pravomoc a povinnost provést úkon omezena dobou služby. Z toho lze vyvodit, že pojem úkon je pojmem obecným, kdežto zákrok je pouze podkategorie úkonu. Vedle úkonů počítaje zákroky, je policista oprávněn a současně povinen přijímat i jiná opatření k odstranění poruchy či její hrozby.²²

Ustanovení iniciativy dle § 10 odst. 2 z. č. 273/2008 Sb., o policii zní: „*Policista má povinnost podle odstavce 1 i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty.*“²³ A stanoví, že policista má povinnost jednat v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to buď provést úkon v rámci jeho pravomocí nebo přijmout jiná opatření k odstranění této hrozby, pokud je jeho odstranění v kompetenci policie. Tato povinnost platí i mimo službu, ale pouze v situacích, kdy je život, zdraví, svoboda nebo majetek osob bezprostředně ohrožen nebo pokud k útoku na tyto hodnoty již došlo.²⁴

Když policista takový úkon podnikne, je považováno že je ve službě a vztahují se na něj všechny pravomoci a povinnosti, které policista ve službě má, včetně například povinnosti prokázat svou příslušnost k policii nebo ochrany své osoby jakožto úřední osoby. Nicméně v praxi se objevují i situace, kdy policisté zasahují mimo svou běžnou službu při ohrožení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, které nejsou explicitně uvedeny v předchozích odstavcích, jako je například zadržení hledané osoby, která se vyhýbá výkonu trestu odnětí svobody a je podezřelá z maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 1 písm. e) zákona č 40/2009 Sb., Trestního zákoníku. § 10 zákona o policii se o těchto situacích nezmiňuje explicitně a pouze stanovuje, kdy policista musí zasáhnout, ale neříká, kdy může zasáhnout. Z logického a účelového výkladu vyplývá, že policista může zasáhnout i mimo službu, pokud jde o ohrožení některé z hodnot uvedených v § 2 z. č. 273/2008 Sb., o policii. V takovém případě má policista pravomoci a povinnosti jako policista a úřední osoba. V první řadě

²² VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 56.

²³ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 3.

²⁴ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 58.

přímo z výkladu § 113 z. č. 273/2008 Sb., plyne, že policista může dělat úkony bez ohledu na dobu služby.²⁵

Ustanovení iniciativy dle § 10 odst. 3 z. č. 273/2008 Sb., o policii zní:

„V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, k jehož odstranění je příslušný jiný orgán veřejné správy a hrozí-li nebezpečí z prodlení, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen přijmout vhodné opatření k odstranění bezprostředně hrozícího nebezpečí a v případě potřeby vyrozumět příslušný orgán veřejné správy. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době tento orgán o tomto ohrožení nebo porušení bez zbytečného odkladu vyrozumí.“²⁶

Ustanovení odráží princip subsidiarity v působnosti policie, jak je uvedeno v § 2 týkajícím se působnosti policie. Podle tohoto pravidla má policista ve službě povinnost konat k odstranění porušení nebo ohrožení vnitřního pořádku a bezpečnosti v situacích, kdy by to měl udělat jiný veřejný orgán, ale hrozí nebezpečí z prodlení. Současně musí informovat příslušný veřejný orgán, pokud je to nutné. Jinými slovy, jde o povinnost rychlého zásahu místo čekání na jiný orgán ve prospěch vnitřního pořádku a bezpečnosti.²⁷

Zákon tím míří na situace, které spadají např. do působnosti Hasičského záchranného sboru jako začínající požár, unikající plyn, nebo do působnosti zdravotnické záchranné služby, jako poskytnutí první pomoci, nebo do působnosti zpravodajských služeb, např. předání informace o agentovi cizí země, zajištění objevených tajných materiálů a dalších. Ale dále také neodkladné a neopakovatelné úkony v případě trestných činů, k jejichž stíhání jsou příslušné jiné policejní orgány (Celní správa, Vojenská policie atd.), které nesou odkladu a zároveň je policista může i bez speciální kvalifikace či výcviku provést. Pokud by však ohrožení či porucha nebyly tak naléhavé, že by vyvolaly nebezpečí z prodlení, stačí věc pouze nahlásit příslušnému orgánu.²⁸

Může se klást otázka, zda má policista povinnost oznamovat trestnou činnost jiných policistů. Z ustanovení § 10 odst. 3 z. č. 273/2008 Sb., o policii, lze usoudit,

²⁵ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 58-59.

²⁶ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 3.

²⁷ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 60.

²⁸ Tamtéž.

že pokud ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, k jehož odstranění je příslušný jiný orgán veřejné správy, zahrnuje i trestnou činnost spáchanou policistou, jejíž vyšetřování a stíhání je v pravomoci Generální inspekce bezpečnostních sborů, má policista povinnost zabránit trestné činnosti svého kolegy, o které se důvěryhodně dozví, a to i například tím, že ji nahlásí Generální inspekci bezpečnostních sborů.²⁹

Ustanovení iniciativy dle § 10 odst. 4 z. č. 273/2008 Sb., o policii uvádí:

„Policista nemá povinnost provést úkon nebo jiné opatření, jestliže za b) jsou jeho schopnosti sníženy v důsledku jeho zdravotního stavu nebo vlivem léků anebo jiných látek tak, že řádné provedení nebo dokončení úkonu anebo jiného opatření by bylo ohroženo, za c) k provedení úkonu nebo jiného opatření nebyl odborně vyškolen nebo vycvičen a povaha úkonu nebo jiného opatření takové vyškolení nebo vycvičení vyžaduje, nebo za d) je zřejmé, že nemůže úkon nebo jiné opatření úspěšně dokončit.“³⁰

Toto pravidlo vymezuje výjimku z povinností uvedených v předchozích třech odstavcích. Dále stanoví výjimky z povinnosti iniciativy v případech, kdy je policista ve fyzickém či zdravotním stavu, který vylučuje řádné provedení úkonu či jiného opatření, kdy policista nemá dostatečnou kvalifikaci nebo vzdělání k provedení daného úkonu, nebo kdy je zřejmé, že policista není schopen úspěšně dokončit úkon nebo jiné opatření.³¹

Pokud jde o odborný výcvik nebo specializovanou přípravu, je třeba tuto podmínku posuzovat individuálně vzhledem k specifické povaze úkonu, protože některé úkony nevyžadují více než tzv. základní odbornou přípravu, zatímco jiné vyžadují specializovanou přípravu, kterou ne každý policista absolvuje. Pokud jde o léky nebo jiné látky, které by mohly ovlivnit schopnost správného provedení úkonu, tato pravidla zahrnují jakékoli látky, které mají tento potenciál.³²

²⁹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 60-61.

³⁰ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 3-4.

³¹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 61-62.

³² Tamtéž.

Ustanovení iniciativy dle § 10 odst. 5 z. č. 273/2008 Sb., o policii zní „*Pokud to okolnosti dovolují, je policista před provedením úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití (dále jen „zákrok“), povinen použít slov „Jménem zákona!“ a odpovídající výzvy.*“³³ Hlavním smyslem tohoto ustanovení je, že definuje jeden ze základních pojmů policejního práva, a to pojem zákroku. Toto ustanovení obecně ukládá policistovi, aby před každým zákrokem nebo úkonem, při kterém dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití, nejprve zvolal „Jménem zákona!“ a za současného použití vhodné výzvy. Výzva obvykle obsahuje pokyn k zdržení se určitého jednání, k provedení určitého jednání, konání nebo k strpění určitého konání a zároveň poučuje o možných následcích neposlechnutí této výzvy.³⁴

Každý je povinen uposlechnout výzvy policisty, který zasahuje. Nicméně tuto povinnost má policista pouze za předpokladu, že to okolnosti dovolují. V některých případech například výzva funguje jako první krok před použitím síly proti pachateli a umožňuje dodržet zásadu použití zbraně a donucovacích prostředků jako posledního řešení, zatímco v jiných situacích může být použití jakékoli výzvy z důvodu povahy situace vyloučeno, protože by to narušilo účinnost překvapivého a rychlého zákroku.³⁵

4.3 Přiměřenost postupu

Ustanovení přiměřenosti postupu dle § 11 z. č. 273/2008 Sb., o policii stanovuje: „*Policista a zaměstnanec policie jsou povinni za a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma, za b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma, za c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem*“³⁶

³³ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4.

³⁴ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 62-63.

³⁵ Tamtéž..

³⁶ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4.

V podstatě vyjadřuje principy proporcionality a zdrženlivosti. Tyto principy policie jsou vedle zásady iniciativy jedním z hlavních pilířů kvalitní práce každého policejního sboru. Tyto dva principy obvykle působí v opačných směrech a regulují činnost policie tak, aby nedocházelo ani k pasivitě, která by způsobila nedostatečnou ochranu práv osob, ani k nadměrné aktivitě, která by narušovala práva a svobody jednotlivců. Tento princip jako obecnou zásadu činnosti policie je nutné aplikovat při jakémkoli postupu policie, a to zejména při využívání zákonných pravomocí, jako jsou zákroky.³⁷

Písmeno a) z ustanovení přiměřenosti postupu dle § 11 z. č. 273/2008 Sb., o policii stanoví obecnou povinnost zajistit, aby žádné osobě nevznikla bezdůvodná újma v důsledku policejního postupu. Jedná se o nejzákladnější formulaci principu proporcionality. Tato újma může zahrnovat újmu na zdraví, životě, majetku, důstojnosti, svobodě, pověsti atd. Za bezdůvodnou újmu se považuje zejména škoda, která není nevyhnutelným následkem řádného plnění úkolů policie a újma, která vznikla protiprávním postupem.³⁸

Není však možné označit za bezdůvodnou újmu takovou újmu, která nebyla rozumně předvídatelná v důsledku policejního úkonu nebo byla nevyhnutelným důsledkem řádného provedení úkonu za účelem dosažení jeho cílů a zároveň není nepřiměřená vzhledem k cíli úkonu. S ohledem na to, že k legálnímu využití určitého oprávnění nestačí pouze to, že je policista oprávněn k provedení zákroku, musí mít policista v konkrétní situaci racionální důvod pro využití tohoto oprávnění. Neoprávněné využití oprávnění by tak mohlo být příkladem bezdůvodné újmy.³⁹

V písmenu b) dle ustanovení přiměřenosti postupu § 11 z. č. 273/2008 Sb., o policii se zákon zaměřuje na odpovědnost policisty vůči osobám, které jsou ohroženy protiprávním jednáním, a to místo jednostranného důrazu pouze na potřebu přiměřenosti úkonů policie vůči pachateli protiprávního jednání.⁴⁰

³⁷ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 63-64.

³⁸ Tamtéž. s. 64.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Tamtéž.

V písmenu c) dle ustanovení přiměřenosti postupu § 11 z. č. 273/2008 Sb., o policii zákon určuje povinnost, kterou lze také chápat jako princip přiměřenosti ve striktnějším smyslu, jelikož upravuje vztah mezi rozsahem zásahu do práv a svobod jednotlivců a cílem konkrétního úkonu. Tento rozsah zásahu nesmí překročit úroveň, která je nezbytná k dosažení cíle úkonu. V některých případech zákonodárce sám stanovuje konkrétní podmínky pro určité typy zásahů do práv, což současně určuje míru přiměřenosti, kterou považuje za přijatelnou. Pokud existuje alternativní způsob nebo postup, který zasahuje do práv a svobod jednotlivců méně a zároveň umožňuje dosažení cíle zákroku, má policista povinnost upřednostnit tento způsob nebo postup.⁴¹

4.4 Prokazování příslušnosti

Ustanovení o prokazování příslušnosti dle § 12 odst. 1 z. č. 273/2008 Sb., o policii uvádí: „Při provádění úkonu je policista povinen prokázat svou příslušnost k policii služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být zřetelně viditelné identifikační číslo. Zaměstnanec policie je při provádění úkonu povinen prokázat svou příslušnost k policii průkazem zaměstnance policie se zřetelně viditelným identifikačním číslem.“⁴²

Jedná se o další stěžejní bod pro téma bakalářské práce, jelikož možnosti použití služební zbraně a soukromé zbraně příslušníky Policie České republiky mimo dobu služby, zavdává skutečnost, že většina úkonů a zákroků, nebo použití zbraně, ať služební, nebo soukromé, by probíhala v civilním oděvu, a ne ve služebním stejnokroji. Jednou z klíčových povinností, která je nezbytnou podmínkou efektivního fungování jakéhokoliv policejního sboru, je prokazování příslušnosti k policii. To je nezbytné pro prevenci činnosti policie, protože bez vědomí osob o tom, že mají před sebou příslušníka policie, nemůže být dosažen preventivní účinek. Taktéž doložení příslušnosti slouží jako regulátor, který zabraňuje neoprávněnému využívání policejních pravomocí. Nicméně policisté obvykle působí v uniformě nebo civilním oděvu podle povahy konkrétní činnosti a potřeby efektivního plnění úkolů policie.⁴³

⁴¹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 65-66.

⁴² ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4.

⁴³ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 66-67.

Při vykonávání jakéhokoliv úkonu musí policista prokázat svou příslušnost k policii buď nošením služebního stejnokroje, předložením služebního průkazu nebo ukázáním odznaku policie. Rozumí se tím pouze odznak služby kriminální policie. Kulatý kovový symbol policie s identifikačním číslem je pouze identifikačním prvkem a nelze ním samostatně prokázat příslušnost k policii. Volba způsobu prokázání závisí na konkrétní situaci, aby bylo dosaženo požadovaného efektu k dané osobě, že jedná s příslušníkem policie. Jak uniformy, tak průkazy musí mít jasně viditelné identifikační číslo policisty a musí být prezentovány tak, aby toto číslo bylo dobře čitelné. Tato identifikační čísla slouží k případné identifikaci daného příslušníka, aniž by automaticky odhalila jeho totožnost ostatním osobám.⁴⁴

Ustanovení o prokazování příslušnosti dle § 12 odst. 2 z. č. 273/2008 Sb., o policii stanovuje: *„Pokud povaha nebo okolnosti úkonu neumožňují prokázat příslušnost způsobem podle odstavce 1, prokáže policista svou příslušnost k policii ústním prohlášením „policie“; to neplatí, brání-li povaha nebo okolnosti úkonu také ústnímu prohlášení. Způsobem podle odstavce 1 se policista prokáže ihned, jakmile to okolnosti úkonu dovolí.“⁴⁵*

Toto ustanovení je právě jedním z nejtěžejnějších, jelikož přímo ukládá možnost se pouze prokázat ústním prohlášením „POLICIE“, pokud povaha nebo okolnosti neumožňují se prokázat dle odst. 1. Toto ustanovení reprezentuje výjimku z povinnosti prokazovat příslušnost při plnění úkolů policie podle odstavce 1. Tato výjimka je stanovena pro situace, kdy povaha okolností nedovoluje standardní prokázání příslušnosti, jak je uvedeno v odstavci 1. Obvykle se jedná o akutní, neplánované zákroky a situace, kdy není možné prokázat příslušnost běžným způsobem podle odstavce 1. V takových případech je policista povinen alespoň ústně prohlásit svou příslušnost prohlášením "policie". V krajních situacích, kdy ani toto není možné, policista nemusí ani tímto způsobem prokázat svou příslušnost. Avšak jakmile tyto mimořádné okolnosti pominou, je policista povinen prokázat svou příslušnost. Tato výjimka tedy není úplným vyloučením povinnosti podle odstavce 1 za určitých podmínek stanovených zákonem, ale spíše možností dočasného odložení splnění této povinnosti.⁴⁶

⁴⁴ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 66-67.

⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4.

⁴⁶ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 68.

V ustanovení o prokazování příslušnosti dle § 12 odst. 3 z. č. 273/2008 Sb., o policii se uvádí: „Povinnost prokázat příslušnost k policii nemá policista, který tuto příslušnost oprávněně zastírá.“⁴⁷

Běžnou výjimkou z povinnosti prokazovat příslušnost jsou situace, kdy policista oprávněně příslušnost zastírá. Jinými slovy jde o policisty, kteří musí z důvodu splnění specifických služebních úkolů tajit svou identitu, aby mohli úspěšně plnit tyto úkoly.⁴⁸

4.5 Poučování

Ustanovení ohledně poučování dle § 13 z. č. 273/2008 Sb., o policii zní: „Policista je povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejích právech a povinnostech. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí.“⁴⁹

V policejní praxi často opomíjené ustanovení stanoví všeobecnou povinnost policistů poučovat každou osobu prostřednictvím provedení úkonu, tedy výkonu příslušné pravomoci. Toto se vztahuje na veškeré úkony provedené policií, nikoliv pouze na zákroky. Každá osoba, kterou má vliv úkon policisty nebo jí z úkonu plynou nějaké povinnosti nebo do jejíž práv je zasahováno, je považována za dotčenou a je nutné dotčenou osobu poučit o jejích právech a povinnostech. Dočasnou výjimkou z této povinnosti je možnost odložit poučení v případě, že povaha nebo okolnosti úkonu tomu brání, a to pouze do doby, kdy situace dovolí poučení provést. Jakmile tyto okolnosti přestanou platit, je policista povinen dotčené osoby ihned poučit. Způsob poučení není specifikován a může být proveden jak ústně, tak písemně.⁵⁰

⁴⁷ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4.

⁴⁸ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 68.

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 5.

⁵⁰ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 69.

5 KRÁTKÉ ZBRANĚ VYUŽÍVANÉ U POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

V této části práce se autor zaměřil na základní rozdělení zbraní, specificky na krátké palné zbraně (dále jen “pistole”), které jsou využívány PČR a které může mít policista běžně přidělené. Policie České republiky využívá primárně dvou krátkých k plnění svých úkolů, jedná se o pistole typu CZ 75D Compact, a GLOCK modely 17,19 a 26.

5.1 Základní rozdělení zbraní.

Střelné zbraně: jsou zbraně, u kterých je jejich funkce odvozena od okamžitého uvolnění nahromaděné energie. Tyto se dále dělí podle zdroje energie na mechanické, palné a plynové.⁵¹

Palné zbraně: jsou střelné zbraně, u kterých je jejich funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie, střela je zde uvedena do pohybu hořením střelného prachu, nebo samotné zápalkové složce.

Mechanické zbraně: jsou střelné zbraně, u kterých je jejich funkce odvozena od okamžitého uvolnění nahromaděné mechanické energie. Nejčastěji se používá elastická energie, či funkce závaží.

Plynové zbraně: jsou střelné zbraně, u kterých je jejich funkce odvozena od okamžitého uvolnění stlačeného vzduchu nebo jiného plynu.⁵²

Kulová zbraň: jedná se o palnou zbraň s hlavní pro střelbu kulovými náboji nebo kulovými střelami, či speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň.

Krátká zbraň: jedná se o palnou zbraň, jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm nebo jejíž celková délka nepřesahuje 600 mm.⁵³

⁵¹ KOVÁRNÍK, L., ROUČ, M. *Zbraně a střelivo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, s. 24.

⁵² FAKTOR, Zdeněk. *Lovecké zbraně a střelivo*. 2., doplň. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1973, s. 14.

⁵³ DVOŘÁK, Jan. *Nedovolené ozbrojování. Právo prakticky*. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 5-10.

Samonabíjecí zbraň: jedná se o palnou zbraň, u níž se opětovné nabití děje v důsledku předchozího výstřelu a u které konstrukce neumožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště.

5.2 CZ 75 D Compact

Pistole CZ 75 D Compact je vyráběná firmou Česká zbrojovka a.s. Uherský Brod. V závěru října roku 2005 kompletně nahradila do té doby používanou a již zastaralou pistoli CZ vzor 82. Česká zbrojovka získala zakázku na dodávku pistolí pro Policii ČR na základě rozhodnutí vlády č. 338 ze dne 3. dubna 2000. Dodávky započaly v polovině prosince roku 2001. Policie České republiky v jejím rámci obdržela 46 tisíc pistolí s příslušenstvím, k tomu 31 tisíc pistolových a 5 600 zásobníkových pouzder v celkové hodnotě cca 550 milionů korun.⁵⁴

Obr. 1: CZ 75 D Compact⁵⁵

⁵⁴ MOROZ, M. *Přezbrojení Policie ČR pistolemi z České zbrojovky ukončeno* [online]. Praha: ČTK PROTEXT, 2005 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.protext.cz/zprava.php?id=6915>>.

⁵⁵ ČESKÁ ZBROJOVKA. *Návod na použití pro ozbrojené složky CZ 75 D COMPACT* [online]. Uherský Brod: CZUB, [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/7217889-Navod-na-pouziti-pro-ozbrojene-slozky-cz-75-d-compact.html>>.

Pistole CZ 75 D Compact je samonabíjecí ruční palná zbraň s krátkým zákluzem hlavně, určená pro mířenou střelbu do dálky 50 m v ráži 9 mm Luger. Konstrukce pistole vychází z pistole CZ 75. Od té se liší hlavně rámem z lehké slitiny a menší velikostí, od toho název Compact. Má uzamčený závěrový systém s výkyvem hlavně nahoru do dvou uzamykacích ozubů. Vybavená je dvojitým spoušťovým mechanismem s možností jedno a dvojitě chodu (dále jen “SA/DA”), blokováním zápalníku, vypouštěním kohoutku do klidové polohy a střeleckou pohotovostí. Má velkokapacitní dvouřadý zásobník s jednořadým vyústěním. Vnější části pistole mají nereflexní povrchovou úpravu. Pod hlavní jsou drážky pro uchycení příslušenství, jako jsou svítilny a laserové zaměřovače. Tvar lučičku a drážkování rukojeti umožňuje střelbu v rukavicích. Mířidla jsou vybavena třemi luminiscenčními body pro míření za snížené viditelnosti. Ovládací prvky zbraně jsou záchyty závěru, vypouštění kohoutku a vypouštění zásobníku, které jsou jednostranné. Hlavní skupiny dílů zbraně jsou tělo, závěr a hlaveň.⁵⁶

Tab. 1: Technická data CZ 75 D Compact⁵⁷

Ráže		9 mm Luger (9 x 19)
Celková délka	[mm]	184
Celková výška	[mm]	137
Celková šířka	[mm]	37
Hmotnost s prázdným zásobníkem	[g]	max. 800
Délka hlavně	[mm]	98,5
Délka záměrné	[mm]	135
Kapacita zásobníku	[nábojů]	14
Odpor spouště při SA	[N]	16 - 24,5
Odpor spouště při DA (měřeno z bezpečnostního ozubu)	[N]	max. 55

⁵⁶ ČESKÁ ZBROJOVKA. *Návod na použití pro ozbrojené složky CZ 75 D COMPACT* [online]. Uherský Brod: CZUB, [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW:

<<https://docplayer.cz/7217889-Navod-na-pouziti-pro-ozbrojene-slozky-cz-75-d-compact.html>>.

⁵⁷ Tamtéž. s. 18.

5.3 GLOCK 17

Samonabíjecí pistole GLOCK 17 v ráži 9 mm Luger je vyráběná rakouskou firmou GLOCK Ges.m.b.H. Pistole byla vyvinuta rakouským konstruktérem Gastonem Glockem v 80. letech 20. století. Firma zvolila na tu dobu netradiční materiály a jednoduchou konstrukci zbraně. Tělo zbraně je vyrobené z polymeru a zbraň se vyznačuje nízkým počtem dílů zbraně, pouze 33 dílů. Díky použitému polymeru byla zbraň mnohem lehčí než konkurence v té době a převyšovala ji velkou kapacitou zásobníku na 17 ran. Bicí a spoušťové ústrojí je na pistoli částečně předepjato, kdy pistole nemá vnější kohout ani žádnou externí pojistku. Bezpečnost pistole zajišťují 3 pojistky, které se automaticky deaktivují během stisknutí spouště, a to pojistka spouště, úderníku a pádová pojistka. Jedná se o jednu z nejvíce rozšířených pistolí na světě, jak v civilním sektoru, tak i mezi ozbrojenými složkami. V dnešní době firma GLOCK nabízí přes 50 modelů svých pistolí. Práce se zaměří blíže pouze na model 17, jelikož modely jsou svojí funkcí stejné, rozdíl mezi nimi je pouze ve velikosti.⁵⁸

Obr. 2: GLOCK 17 Gen3⁵⁹

⁵⁸ McNAB, Chris. *Twentieth-Century Small Arms*. New York: Metro Books, 2001, s. 16.

⁵⁹ MPI CZ. *Glock 17 gen3* [online]. Praha: MPI CZ, 2024 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mpicz.com/produkty/glock-sortiment-prehled/114-glock-17>>.

První útvary, které byly vyzbrojovány pistolemi GLOCK, byly krajské zásahové jednotky, tehdejší Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, tehdejší Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, Národní protidrogová centrála, Odbor mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR, Útvar zvláštních činností a Služba cizinecké policie. V dnešní době se navíc pistolemi GLOCK vybavují Speciální pořádkové jednotky. Od roku 2006 do roku 2018 bylo nakoupeno pro potřeby PČR 5 718 kusů pistolí GLOCK modelů 17, 19 a 26 v generacích 3 a 4.⁶⁰

Funkce pistolí GLOCK

Hlavní skupiny dílů a samonabíjecí cyklus pistolí GLOCK jsou shodné s pistolí CZ 75 D Compact. Pistole GLOCK mají mechanicky uzamčený systém, nabíjený zpětným rázem, s automatickou pojistkou zápalníku, pojistkou spouště a pádovou pojistkou. GLOCK ten systém označuje jako „Safe – Action“. Pistole se tedy funkčně liší pouze ve spoušťovém a bicím mechanismu. Spoušťový systém „Safe-Action“ umožňuje vypálit každou ránu rychle, aniž musí obsluhovat vnější bezpečnostní pojistky, kdy na rozdíl od pistolí se systémem SA/DA je zde pouze jeden chod spouště. Tento typ se označuje jako výhradně dvojčinná spoušť - Double Action Only (dále jen „DAO“).⁶¹

Další modely pistolí GLOCK používané Policií České republiky

Policie České republiky používá kromě modelu 17 také modely 19 a 26. Jedná se o funkčně stejné zbraně, pouze jejich rozměry a kapacita nábojů jsou jiné. Model 17 je největší a označován jako Standard, model 19 je menší verze s kapacitou 15 nábojů a označovaná jako Compact. Model 26 je nejmenší model s kapacitou 10 ran označován jako Subcompact. Všechny modely jsou v ráži 9 mm Luger.⁶² Na následující straně je stejně jako pro model pistole CZ 75 D Compact přiložena tabulka s technickými daty pro všechny tři zmiňované modely.

⁶⁰ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejná zakázka - nákup zbraní Glock* [online]. Praha: PP PČR, 2019 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/verejna-zakazka-nakup-zbrani-glock.aspx>>.

⁶¹ GLOCK. *Návod k použití, GLOCK poloautomatické pistole* [online]. Praha: MPI CZ, [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mpicz.com/images/servis/manualy/glock-cz.pdf>>.

⁶² MPI CZ. *Glock* [online]. Praha: MPI CZ, 2024 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mpicz.com/produkty/glock-sortiment-prehled>>.

Tab. 2: Technická data pistolí GLOCK 17,19,26⁶³

TECHNICKÁ DATA	GLOCK 17	GLOCK 19	GLOCK 26
Ráže	9x19	9x19	9x19
Délka (závěru)	186 mm	174 mm	160 mm
Výška se zásobníkem	138 mm	127 mm	106 mm
Šířka	30 mm	30 mm	30 mm
Vzdálenost mezi mířidly	165 mm	153 mm	144 mm
Délka hlavně	114 mm	102 mm	88 mm
Profil hlavně: pravotočivý počet drážek	6	6	6
Kapacita standardního zásobníku	17	15	10
Hmotnost bez zásobníku	625 g	595 g	560 g
- prázdný zásobník standard	78 g	70 g	56 g
- prázdný zásobník volitelný	81 g	73 g	-
- plný standardní zásobník	~280 g	~255 g	~180 g
Ústová rychlost (v_0)*	~360 m/s	~350 m/s	~340 m/s
Ústová energie (E_0)*	~520 J	~490 J	~460 J
Délka chodu spouště	~12,5 mm	~12,5 mm	~12,5 mm
Odpor spouště	~2,5 kg	~2,5 kg	~2,5 kg

⁶³ GLOCK. *Návod k použití, GLOCK poloautomatické pistole* [online]. Praha: MPI CZ, [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mpicz.com/images/servis/manualy/glock-cz.pdf>>.

6 STŘELIVO POUŽÍVANÉ POLICIÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Policie České republiky v současné době užívá pro přímý výkon služby dva typy nábojů pro služební zbraně – pistole v ráži 9 mm Luger. Jeden typ vyrábí a distribuuje česká firma a Sellier & Bellot, typ homogenní střela HS. Druhý švýcarská firma RUAG Ammotec ACTION 5. Pro střelecký výcvik se používá běžné střelivo s celoplášťovou střelou (dále jen „FMJ“) také od firmy Sellier & Bellot, které nebude autorem v práci blíže popisováno.

Omezení, jež pro vlastnictví, držení a nošení zbraní a střeliva vyplývají ze zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, se podle ustanovení § 1 odst. 3 písm. a) tohoto právního předpisu nevztahují na zbraně, střelivo a munici, které jsou nabývány nebo drženy PČR.⁶⁴

Střelivo: je souhrnné označení pro náboje, nábojky a střely do střelných zbraní.

Střela: předmět vystřelený ze střelné zbraně, určený k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu. Je to část náboje, který opouští hlaveň při výstřelu. Střela se skládá obvykle z jádra z olova a pláště z mosaze.

Zápalka: je primární iniciátor zážehu výmetných náplní, pro střelivo do ručních zbraní iniciována mechanicky. Zátravka je označení pro zážehový otvor.

Prachová náplň: je bezdýmný střelný prach používaný jako výmetná náplň střely v náboji.

Nábojnice: tenkostěnné pouzdro, ve kterém je vložena prachová náplň, střela a zápalka. Skládá se z pláště a drážky nábojnice, většinou je z mosazi, ocele, nebo hliníku.

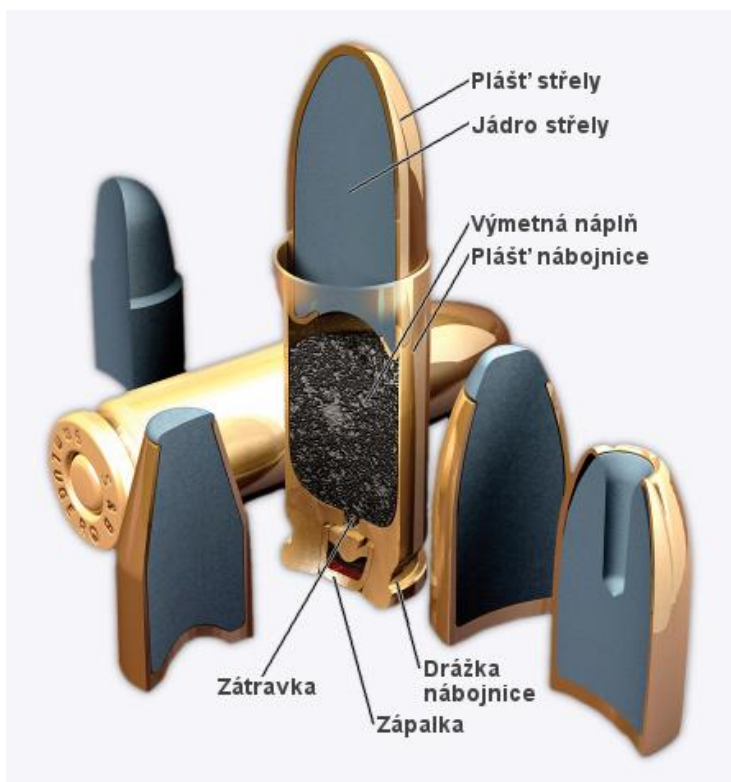
Náboj: je celek určený k nabíjení do palné zbraně. Je složen z nábojnice, zápalky, výmetné náplně a střely. Rozděluje se na náboj se středovým a okrajovým zápalem.⁶⁵

⁶⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Střelivo používané Policií České republiky* [online]. Praha: PP PČR, 2018 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/strelivo-pouzivane-policii-ceske-republiky.aspx>>.

⁶⁵ FAKTOR, Zdeněk. *Lovecké zbraně a střelivo. 2., doplň. vyd.* Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1973, s. 177-236.

Náboj 9 mm Luger: se středovým zápalem, znám také jako 9x19mm Parabellum je jedním z nejpoužívanějších druhů pistolových nábojů na světě vůbec. Náboj zkonstruoval a představil světu v roce 1902 rakouský konstruktér zbraní Georg Luger.⁶⁶

Obr. 3: Řez nábojem se středovým zápalem⁶⁷

⁶⁶ GUNEXPERT. *Pistolový náboj 9mm Luger* [online]. Jaroměř: GUNEXPERT s.r.o, [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.gunexpert.cz/naboj-9mm-luger>>.

⁶⁷ Tamtéž.

6.1 Náboje se střelou se zvýšeným ranivým účinkem užívané Policií České republiky

Šoková střela

Šoková střela nebo také střela se zvýšeným ranivým účinkem je jednotná střela, která se vyznačuje zvýšenou ranivostí, vyšším zastavovacím účinkem a sníženou průbojností s menším ohrožením nezúčastněných osob. Je na vrcholu opatřena otevřenou dutinou, která může být opatřena např. aerodynamickou výplní, plášť může být okrajích podélně naříznut, střela může být homogenní, či klasicky s olověnou výplní.⁶⁸

Současně používané policejní náboje se střelou se zvýšeným ranivým účinkem vykazují vlastnosti, jež jsou pro použití služební zbraně vhodnější než vlastnosti jiných typů nábojů. Služební náboje mají lepší zastavovací účinek, střely v zasaženém cíli rychleji ztrácejí energii, což rapidně snižuje riziko ohrožení životů a zdraví jiných osob nacházejících se ve směru střelby za cílem. Uvedené střely mají rovněž podstatně nižší odrazivost od pevných překážek, což do značné míry snižuje riziko zasažení jiných osob odraženou střelou.⁶⁹

Konstrukce střely umožňuje prostřelení pneumatiky osobního automobilu s kruhovým průrazem, který zajišťuje rychlejší a bezpečnější únik vzduchu z pneumatiky.

Střely při průletu sklem (například okenní výplně osobních automobilů) prakticky nefragmentují a mají mnohem lepší schopnost zachovat původní směr letu, což opět snižuje riziko nežádoucích vedlejších účinků použití zbraně.⁷⁰

⁶⁸ ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2002, částka 52, s. 107.

⁶⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Střelivo používané Policií České republiky* [online]. Praha: PP PČR, 2018 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/strelivo-pouzivane-policii-ceske-republiky.aspx>>.

⁷⁰ Tamtéž.

6.2 Náboj Sellier & Bellot HS 9 mm Luger

V roce 2010 firma Sellier & Bellot zahájila vývojové práce na služební střele, která nese označení HS homogenní střela nebo anglicky Homogeneous Service bullet. Jako materiál pro výrobu střel byla vybrána slitina mědi a zinku – tombak (CuZn10), upravená tak, aby měla požadované vlastnosti.

Střely jsou laborovány do mosazných nábojnic, zápalka je bez obsahu těžkých kovů typu 4,4 Boxer Nontox. Jako výmetná náplň se používá dvousložkový sférický bezdýmný prach. Střely HS jsou charakteristické vnitřní dutinou, která vzniká v průběhu výroby střely. Střele HS zajišťuje tvar dutiny a podélné pětinasobné naříznutí její řízený rozklad. Při zadávání požadavků na výrobu od Policie SRN byly striktně vymezeny následující požadavky:⁷¹

1. *Nízké ohrožení nezúčastněných osob.*
2. *Nízkou odrazivost.*
3. *Velké předání energie při střelbě na měkké cíle k vytvoření neschopnosti útoku a úniku.*
4. *Žádné tvoření střepin.*
5. *Dostatečný účinek při ostřelování pevných cílů a pneumatik vozidel.*
6. *Funkci v policejních zbraních.*
7. *Funkci při extrémních teplotách (-35 °C až +53 °C) nebo 100% vlhkosti.*
8. *Nulový obsah olova ve střele (homogenní nebo poloplášťové) nebo u celoplášťové střely, musí být olověné jádro na dně střely zakryté.*
9. *Vytvoření markantů na střele při výstřelu pro identifikaci zbraně.*
10. *Rozptyl zásahů menší než 25 mm při střelbě na 25 m.*
11. *Odolnost při pádu, rozměry, tlak plynů, nabíjecí schopnost atd.*⁷²

⁷¹ STĚPÁNEK, Z. *Sellier & Bellot HS a TB* [online]. Praha: LEX z. s., 2014 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/1899-sellier-bellot-hs-a-tb>>.

⁷² Tamtéž.

Náboj Sellier & Bellot HS 9 mm Luger je u PČR používán od roku 2013, a stal se hlavním a nejpoužívanějším nábojem pro všechny základní složky PČR.⁷³

Z proběhlých zkoušek nábojů HS bylo zjištěno, že se firmě Sellier a Bellot povedlo splnit všechny požadavky jedinou střelou. Oproti minulosti si nyní policisté nabíjí zásobníky jedním typem nábojů se střelou HS a nemusí přemýšlet, jestli náboj bude dostatečně účinný k zastavení útočníka nebo zda prostřelí pneumatiku či čelní sklo vozidla a bude mít ještě dostatek energie k dalšímu účinku. Náboje splňují i ekologické požadavky, jelikož neobsahují olovo a jsou recyklovatelné. Řízeným rozkladem střel je rovněž zajištěna bezpečnost neúčastných osob, snížena je také odrazivost střel od pevných překážek.⁷⁴

Obr. 4: Náboj v řezu: Sellier a Bellot HS 9 mm Luger⁷⁵

Obr. 5: Tabulka technických dat pro náboj S&B HS 9 mm Luger⁷⁶

STŘELA	hmotnost (g/grs)	materiál střely	materiál nábojnice	zápalka	rychlost v_0 (ms ⁻¹)	energie E_0 (J)
HS	6,5/100	CuZn10	CuZn30	4,4 Boxer	420	573

⁷³ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Střelivo používané Policií České republiky* [online]. Praha: PP PČR, 2018 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/strelivo-pouzivane-policii-ceske-republiky.aspx>>.

⁷⁴ STĚPÁNEK, Z. *Sellier & Bellot HS a TB* [online]. Praha: LEX z. s., 2014 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/1899-sellier-bellot-hs-a-tb>>.

⁷⁵ Tamtéž.

⁷⁶ Tamtéž.

6.3 Náboj RUAG Ammotec Action 5

Jde o náboje vyrobené švýcarskou firmou RUAG Ammotec, které policie zařadila do výzbroje cca v roce 2008. Náboje Action 5 jsou v zavedeny u PČR v rámci vybraných útvarů a organizačních článků. Jedná se o náboj v ráži 9 mm Luger se střelou se zvýšeným ranivým účinkem a řízenou deformací s plastovou zátkou. Zátka obsahuje kovový prášek, který je identifikovatelný rentgenem. V případě, kdy lékaři ošetřují osobu zasaženou touto střelou, není pro ně problém identifikovat polohu střely. Při zasažení měkké tkáně se plastová zátka zatlačí do dutiny střely a ta zvětší svůj rozměr dvojnásobně. Střela tak předá cíli veškerou svou energii. Nedojde tak k průstřelu cíle a ani ke zranění nezúčastněné osoby. Při průstřelu skla střela prolétne sklem bez změny směru letu. Během nárazu na tvrdou překážku se střela ihned deformuje a ztrácí energii. Odražená střela tak nemá potřebnou kinetickou energii k tomu, aby vážně zranila nezúčastněné osoby. Při průstřelu pneumatiky tvoří střela do pneumatika otvor o velikosti 3-4 mm, kterým snadno uniká vzduch.⁷⁷

Obr. 6: Náboj v řezu RUAG Ammotec Action 5⁷⁸

⁷⁷ HEINZ, L. *Pražská PMJ je vyzbrojena novou municí ACTION 5* [online]. Praha: Policista.cz, 2012 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.policista.cz/clanky/reportaz/prazska-pmj-je-vyzbrojena-novou-munici-action-5-865/>>.

⁷⁸ Tamtéž.

7 LEGISLATIVA

V této kapitole se bude autor práce zabývat ostatními legislativními a zákonnými tématy, která jsou pro hlavní téma práce velice důležitá. Jedná se hlavně o okolnosti vylučující protiprávnost, a to konkrétně blíže § 28 Krajiné nouze, § 29 Nutná obrana a § 32 Oprávněné použití zbraně z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.⁷⁹ Jelikož jsou to nejdůležitější ustanovení z okolností vylučující protiprávnost ve smyslu trestního zákoníku ve vztahu k tématu práce. Jejich základní rozdělení a praktickou aplikaci by měl znát každý policista. Zvláště proto, aby nedošlo v případné situaci, kdy policista použije jak služební zbraň, nebo soukromou, ve službě či mimo službu, k jeho vnitřnímu psychickému odporu čelit narušení vnitřního pořádku, ohrožení zdraví, života nebo majetku, nebo obecně neprovedení úkonu, kvůli základní neznalosti a obavy z následného trestněprávního postihu za svoje případné provedení úkonu.

Přímo nutná obrana a krajní nouze se taxativně uvádí v § 56 o použití zbraně, odst. 1, písm. a) z. č. 273/2008 Sb., o policii, kdy je policista oprávněn použit zbraň v nutné obraně nebo v krajní nouzi. Toto konkrétní znění ze zákona o policii, bude hlouběji syntetizováno v této kapitole a poukázáno na rozdíly oproti obecnému znění.⁸⁰

Okolnostmi vylučujícími protiprávnost rozumíme takové jednání, které není trestným činem, i když takové jednání naplňuje všechny znaky skutkové podstaty trestného činu, avšak s výjimkou protiprávnosti. Jedná se konkrétně o pět okolností vylučující protiprávnost, které jsou taxativně uvedeny v trestním zákoníku, § 28 Krajiné nouze, § 29 Nutná obrana, § 30 Svolení poškozeného, § 31 Přípustné riziko a § 32 Oprávněné použití zbraně.⁸¹ Nicméně jejich výčet není zcela uzavřený, jedná se dále o § 363 trestního zákoníku Beztrestnost agenta, či beztrestnost advokáta nebo duchovního dle § 368 odst. 3 trestního zákoníku, a lze ho analogicky rozšiřovat.^{82,83}

⁷⁹ DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 246-247.

⁸⁰ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbirka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 27.

⁸¹ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*, Praha: C.H. Beck, 2020, s. 495-496.

⁸² DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní řád: komentář*, Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 613.

⁸³ ZUSKA, M. *Praktická sebeobrana občana*. Plzeň, 2023, Absolventská práce. Vyšší odborná škola zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s. r. o. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Antonín Šturm. s. 30-36.

Například jde-li o zadržení pachatele dle § 76 odst. 2 z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu, přistiženého při činu nebo bezprostředně poté, nebo je nutnost zjistit jeho totožnost či zamezit jeho útěku, případně zajistit důkazy. Obecně je k takovému zadržení oprávněn každý a nehledí se při tom na vazební důvody.^{84,85}

7.1 Krajní nouze

Ustanovení o krajní nouzi dle § 28 z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku zní:

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“⁸⁶

Krajiní nouze je považována za nejobecnější institut vylučující protiprávnost. Jedná se o takový stav, kdy je možné pro přímo ohrožený zájem chráněný právním řádem, obětovat zájem jiný nebo ho uchránit jen za porušení jiné právní povinnosti. Dochází zde ke kolizi práv, jelikož zde stojí právo proti právu. Jednáním v krajiní nouzi se rozumí vyloučení trestnosti a protiprávnosti a v důsledku toho nemůže být v jednání spatřen trestný čin ani přestupek a současně zde chybí předpoklad pro vznik občanskoprávní odpovědnosti za způsobenou škodu. Tento důsledek může nastat pouze při zachování všech podmínek krajiní nouze, tedy subsidiarity a proporcionality. Podstatou krajiní nouze jsou situace, při kterých zájmu chráněného trestním zákonem přímo hrozí nějaké nebezpečí a osoba toto nebezpečí odvrací činem jinak trestným, který naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu, ale nemůže být za toto jednání trestně odpovědná. O krajiní nouzi se jedná pouze tehdy pokud jsou splněny následující podmínky: Konkrétnímu zájmu chráněného trestním zákonem hrozí nebezpečí a toto nebezpečí hrozí přímo. Nebylo možné za daných okolností odvrátit nebezpečí jiným způsobem, podmínka subsidiarity.⁸⁷

⁸⁴ DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní řád: komentář*, Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 613.

⁸⁵ ZUSKA, M. *Praktická sebeobrana občana*. Plzeň, 2023, Absolventská práce. Vyšší odborná škola zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s. r. o. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Antonín Šturm. s. 30-36.

⁸⁶ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Zákon trestní zákoník. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 358.

⁸⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 384-397.

A při odvracení nebezpečí nebyla způsobena stejná nebo závažnější újma než ta, která hrozila, podmínka proporcionality. A osoba, které toto nebezpečí hrozilo, ho neměla za povinnost snášet.⁸⁸

Aby šlo o krajní nouzi, musí konkrétní nebezpečí reálně existovat, nesmí jít pouze o nebezpečí domnělé. Je zde ale potřeba posoudit, zda jednajícím policista mohl a měl rozpoznat, vzhledem k okolnostem případu a osobním a služebním poměrům, že je dané nebezpečí skutečné. Pokud to policista nemohl rozpoznat, posuzuje se to jako, kdyby nebezpečí reálně hrozilo. Nebezpečí může být vyvoláno čímkoli, může se jednat např.: o přírodní živly jako požáry, záplavy. Může se také jednat o útoky nebezpečných zvířat, lidskou nedbalostní činnost či kombinací různých faktorů. Nejde o krajní nouzi, pokud osoba záměrně nebezpečí vyvolá, jenom aby pak mohla při jeho odvracení beztrestně poškodit zájem chráněný zákonem, například pokud osoba záměrně vydráždí sousedova psa, aby ho mohla beztrestně usmrtit, protože se ho chce zbavit kvůli neustálému štěkání, který ho vyrušuje.⁸⁹

Zájmem chráněným trestním zákonem se rozumí jakýkoliv zájem, nemusí se tedy jednat pouze o nebezpečí hrozící životu a zdraví lidí, ale i o nebezpečí ohrožující majetek, svobodu, veřejné záležitosti, životní prostředí atd. Jednat v krajní nouzi k odvracení nebezpečí je oprávněn každý, jednat tak může i osoba, které z nebezpečí žádná újma nehrozí. V tom případě se jedná o pomoc v krajní nouzi, přičemž podmínky zůstávají stejné. Jednání v krajní nouzi není přípustné proti tomu, kdo již v krajní nouzi sám jedná.⁹⁰

⁸⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 384-397.

⁸⁹ ZUSKA, M. *Praktická sebeobrana občana*. Plzeň, 2023, Absolventská práce. Vyšší odborná škola zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s. r. o. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Antonín Šturm. s. 30-36.

⁹⁰ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*, Praha: C.H. Beck, 2020, s. 497-499.

7.2 Nutná obrana

Ustanovení o nutné obraně dle § 29 z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku zní:

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.
(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“⁹¹

Účelem nutné obrany je dát všem možnost k ochraně vlastního života, zdraví a majetku nebo ochraně ostatních, společnosti a zájmů státu. Podstatou nutné obrany je odvrácení útoku, jakožto protiprávního a úmyslného jednání člověka proti zájmu chráněného trestním zákonem. Jde tedy o uplatnění práva proti bezpráví, kdy člověk svépomocí nahrazuje zásah orgánů veřejné moci k ochraně zájmů chráněných trestním zákonem. Podstatou nutné obrany jsou situace, kdy je zájem chráněný trestním zákonem vystaven přímo hrozícímu nebo trvajícímu útoku.⁹² Ščerba útok definuje jako: *“Útokem se rozumí úmyslné protiprávní jednání člověka, které je pro společnost škodlivé a může a nemusí mít znaky trestného činu, popřípadě přestupku či jiného deliktu.”*⁹³

O nutnou obranu se jedná pouze za splnění následujících podmínek: Existuje útok proti zájmu chráněného trestním zákonem, útok hrozí přímo nebo trvá, obrana vůči němu není zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Přímo hrozící nebo trvající útok je základním předpokladem nutné obrany, nutná obrana je tedy přípustná pouze od okamžiku, kdy útok začal přímo hrozit, do momentu ukončení útoku proti zájmu chráněného trestním zákonem. Proti útoku, který ještě bezprostředně nehrozí, nebo který byl už ukončen, není nutná obrana přípustná. Za přímo hrozící útok lze považovat situaci, kdy na základě dosavadního průběhu událostí je důvodné očekávat, že k útoku nepochybně dojde např. slovním projevem úmyslu zaútočit. O trvající útok se jedná od okamžiku zahájení útoku, do doby, kdy je ukončen. Nutná obrana je přípustná do doby, dokud útok trvá proti zájmu chráněného trestním zákonem. Za přerušení útoku se nepovažuje krátkodobá přestávka v boji, kdy se například pachatel zvedá ze země, aby v útoku pokračoval.⁹⁴

⁹¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Zákon trestní zákoník. In *e-Sbirka, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 9.

⁹² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*, Praha: C.H. Beck, 2020, s. 504-505.

⁹³ Tamtéž. s. 506.

⁹⁴ ZUSKA, M. *Praktická sebeobrana občana*. Plzeň, 2023, Absolventská práce. Vyšší odborná škola zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s. r. o. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Antonín Šturm. s. 30-36.

Proti osobě, která jedná v nutné obraně nebo krajní nouzi nelze vést nutnou obranu. Pachatel násilného trestného činu, který sám vyvolal svým protiprávním útokem nutnou obranu u napadené osoby, se nemůže při své obraně odvolávat na nutnou obranu. Stejně tak nelze vést nutnou obranu proti zákrokům a úkonům úředních osob, jelikož se jedná o výkon jejich práv a povinností.⁹⁵

Zájmem chráněným trestním zákonem se rozumí jakýkoliv zájem, na který je vedený útok. Nemusí jít pouze o útok proti životu a zdraví, ale také proti majetku, svobodě, lidské důstojnosti a kolektivním zájmům. Nutnou obranu lze vést pouze proti skutečnému útoku, nicméně stejně jako v případě krajní nouze se i zde musí posuzovat to, jestli jednájící osoba měla a mohla rozpoznat vzhledem k okolnostem situace a osobním a služebním poměrům, že se jedná o skutečný útok. Jednat v nutné obraně k odvracení útoku je oprávněn každý. Jednat tak může i osoba, která není z útoku sama ohrožena, jedná se pak o pomoc v nutné obraně, přičemž podmínky zůstávají stejné.⁹⁶

Podmínka přiměřenosti je vyjádřena tak, že obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku a posuzuje se individuálně. Toto zohledňuje skutečnost, že má-li být obrana úspěšná, musí být ve svém způsobu intenzivnější než útok, ale ne zcela zjevně nepřiměřená. Ve způsobu útoku se srovnává způsob útoku a obrany, a to zda byl či nebyl útočník ozbrojen, případně čím, jakou zbraní, intenzita jeho útoku i obrany. Vyjádřeny jsou zde i úmysly a vlastnosti útočníka či jejich počet. Má-li na útoku podíl víc osob, je možné vést nutnou obranu proti všem, podmínka přiměřenosti se pak vztahuje na útok jako na celek.⁹⁷

Skutečnost, že obránce použije proti neozbrojenému útočníkovi zbraň, neznamená, že jde o obranu zcela zjevně nepřiměřenou. K excesu neboli také vybočení z mezí nutné obrany dojde v případech nesplnění podmínek nutné obrany. Jde o exces extenzivní, kdy dojde k vybočení z časových mezí nutné obrany. A obrana byla provedena dříve, než útok přímo hrozil, nebo trvala potom co útok již skončil. A exces intenzivní, kdy obrana byla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku, jedná se o tedy porušení podmínky přiměřenosti.⁹⁸

⁹⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*, Praha: C.H. Beck, 2020, s. 504-515.

⁹⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, str. 397-419.

⁹⁷ ZUSKA, M. *Praktická sebeobrana občana*. Plzeň, 2023, Absolventská práce. Vyšší odborná škola zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s. r. o. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Antonín Šturm. s. 30-36.

⁹⁸ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*, Praha: C.H. Beck, 2020, s. 504-515.

7.3 Nutná obrana a krajní nouze z hlediska zákona o policii

Ustanovení o použití zbraně § 56 odst. 1, písm. a) z. č. 273/2008 Sb., o policii, odkazuje na okolnosti vylučující protiprávnost podle § 28 a 29 z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Nutnou obranou se rozumí situace, kdy bezprostředně hrozí nebo trvá útok na zájem chráněný trestním zákonem. Po skončení útoku již nelze použít zbraně z důvodu nutné obrany, lze ji ale použít z některého jiného důvodu, např. dle odstavce 1 písmene c) *“aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet, ”*.⁹⁹

Použití zbraně policistou nesmí být zcela zjevně nepřiměřené způsobu útoku. Tohle ustanovení také odkazuje na situace krajní nouze, kdy se použitím zbraně odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem. Platí, že zbraň nelze použít v krajní nouzi, pokud je možno nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak, anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, subsidiarita / proporcionalita.¹⁰⁰

Zatímco úprava nutné obrany v trestním zákoníku obsahuje pouze zákaz extrémní disproportionality a neobsahuje princip subsidiarity, povinnost nepoužít silnější prostředek, pokud je k dispozici prostředek mírnější, kterým lze dosáhnout téhož výsledku a neobsahuje povinnost použít výzvu s výstrahou. Úprava použití zbraně a donucovacích prostředků v zákoně č. 273/2008 Sb., o policii vychází z přísnějšího principu, který požaduje jasnou přiměřenost, proporcionalitu dle znění § 11 Přiměřenost postupu, § 53 odst. 3 písm. b) Obecné podmínky použití donucovacího prostředku a § 56 odst. 4 o použití zbraně z. č. 273/2008 Sb., o policii, jednoznačně stanoví subsidiární použití zbraně, až když by bylo použití donucovacích prostředků neúčinné, a požaduje, dovoluje-li to situace, použití výzvy s výstrahou § 56 odst. 3 z. č. 273/2008 Sb., o policii.¹⁰¹

⁹⁹ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 27.

¹⁰⁰ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 224-228.

¹⁰¹ Tamtéž.

Ustanovení o použití zbraně dle § 56 odst. 3 z. č. 273/2008 Sb., o policii zní:

“Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.”¹⁰²

To znamená, že tato ustanovení zákona o policii velmi zpřísnuje podmínky použití donucovacích prostředků a zbraně oproti nutné obraně a krajní nouzi, dle trestního zákoníku a je třeba je vždycky použít při výkonu pravomoci policisty. Tato ustanovení zákona o policii jsou totiž ve vztahu Lex specialis derogat legi generali k ustanovení trestního zákoníku o nutné obraně. To znemožňuje obcházení speciálních ustanovení o použití donucovacích prostředků a zbraně odkazem na zcela obecné podmínky nutné obrany, což by učinilo veškerou speciální úpravu použití donucovacích prostředků a zbraně příslušníky policie zbytečnou.¹⁰³

Odlišnou věcí je, že nedodržení těchto zpřísnujících podmínek ze zákona o policii, nebude mít vliv na případné posouzení trestnosti jednání policisty, jelikož to se bude řídit právě volnějším podmínkami nutné obrany a krajní nouze dle trestního zákoníku bez omezujících podmínek zákona o policii. V praxi se u policie vyskytuje otázka, zdali je z hlediska přiměřenosti možné použít služební zbraň v případě útoku nebo přímé hrozby útoku skupiny neozbrojených osob. Lze konstatovat, že použít zbraň v takové situaci samozřejmě možné je, pokud je dán některý z důvodů dle § 56 zákona o policii a pokud nelze situaci vyřešit jinak, např. právě kvůli početní přesile těchto osob. Dále to bude možné v případě půjde-li o nutnou obranu, kdy osoby např. útočí na policisty nebo na jiné osoby, nebo pokud půjde o závažný násilný útok na život či zdraví osob nebo závažný útok na důstojnost či svobodu osob jako je braní rukojmí, únos, znásilnění.¹⁰⁴

¹⁰² ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 27.

¹⁰³ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 224-228.

¹⁰⁴ Tamtéž.

7.4 Oprávněné použití zbraně

Ustanovení oprávnění použití zbraně dle § 32 z. č. 40/2009Sb., trestního zákoníku zní: *“Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.”*¹⁰⁵

Co se rozumí pojmem zbraň stanoví příslušné zákonné předpisy, kde je tento pojem definován odlišně. V některých se za zbraň považuje pouze zbraň střelná, ale v některých je to zbraň střelná, bodná a sečná. Obecně lze však říci, že za zbraň v tomto paragrafovém znění je nutno považovat zbraň v technickém smyslu. Pojem zbraň je zde tedy užší, než je chápáno ve smyslu § 118 z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku při spáchání trestného činu se zbraní, kde se zbraní rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším. Trestní zákoník nerozlišuje zbraň služební a soukromou, a proto je možno v oprávněných případech použít jak služební, tak i soukromou zbraň.¹⁰⁶

Pod pojmem použití zbraně se rozumí zacházení se zbraní takovým způsobem, k němuž je určena, např. u střelné zbraně ke střelbě, bodné k bodání. Oprávnění použít zbraň je v příslušných zákonných předpisech vázáno na přesné a konkrétní podmínky, které je třeba bezpodmínečně dodržet, aby došlo k vyloučení trestní odpovědnosti v důsledku oprávněného použití zbraně podle § 32 z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Jak z těchto předpisů vyplývá, nelze z oprávnění použít zbraň bez dalšího dovozovat, že oprávněná osoba může vždy osobu, proti níž zakročuje, usmrtit. Jinými právními předpisy, které na toto ustanovení odkazují, se rozumí především zákony, ale mohou to být i podzákonné právní předpisy vydané v mezích stanovených zákonem pro činnost ozbrojených sil a sborů, které použití zbraně blíže konkretizují, nicméně tyto podzákonné předpisy však nemohou stanovit mírnější podmínky pro použití zbraně, než jim stanoví zákon, mohou je však upřesnit, a tím vlastně oprávněné použití zbraně ještě více zúžit.¹⁰⁷

¹⁰⁵ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Zákon trestní zákoník. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 10.

¹⁰⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, str. 708-709.

¹⁰⁷ Tamtéž.

8 POUŽITÍ A NOŠENÍ ZBRANÍ POLICISTOU

Tato kapitola práce je zaměřena na zákonné možnosti použití a nošení služební zbraně, tak i soukromé v návaznosti na předchozí témata. Dále se zaměří z praxeologického hlediska na vnitřní interní akt řízení Policie ČR, který upravují nošení služební zbraně mimo dobu služby.

8.1 Použití zbraně dle zákona o policii

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, stanoví podmínky pro použití zbraně v § 51, který vymezuje, kdy je policista oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen.

V § 56 z. č. 273/2008 Sb., o policii, jsou uvedeny konkrétní podmínky pro použití zbraně, kdy je policista oprávněn použít zbraň:¹⁰⁸

- a) *“v nutné obraně nebo v krajní nouzi,*
- b) *jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,*
- c) *aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,*
- d) *nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,*
- e) *aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,¹⁰⁹*

¹⁰⁸ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 27.

¹⁰⁹ Tamtéž.

- f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a nezastaví na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu),
- g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby,
- h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.”¹¹⁰

Použití zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) § 56 z. č. 273/2008 Sb., o policii, je přípustné pouze za podmínky, že užití donucovacího prostředku by bylo zřejmě neúčinné. Před použitím zbraně v případech uvedených v § 56 odst. 1 písm. a) až e) z. č. 273/2008 Sb., o policii, je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu. Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osob a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

Zbraní ve smyslu § 56 z. č. 273/2008 Sb., o policii, se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

Ustanovení § 57 z. č. 273/2008 Sb., o policii, vymezuje povinnosti policisty po použití zbraně tak, že poté co použil zbraň a došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.¹¹¹

¹¹⁰ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2008, částka 91, s. 27.

¹¹¹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 224-228.

Zákrok, při kterém bylo použito zbraně, je policista povinen bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm úřední záznam s uvedením důvodu, průběhu a výsledku použití zbraně.

Omezení použití zbraně je upraveno § 58 z. č. 273/2008 Sb., o policii. Při zákroku proti těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou a proti osobě zjevně mladší patnácti let, striktně policista nesmí použít zbraně. Výjimku tvoří jedině případ, kdy je veden útok těchto osob a bezprostředně ohrožuje život a zdraví policisty nebo jiných osob či hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jiným způsobem.¹¹²

8.2 Oprávnění policistů nosit, držet a použít soukromou zbraň

Ustanovení oprávnění policistů nosit, držet a použít soukromou zbraň dle § 110 z. č. 273/2008 Sb., o policii zní: *“Policisté jsou oprávněni k plnění úkolů policie držet, nosit a jinak používat zbraně všech kategorií stanovených jiným právním předpisem a bezpečnostní materiál podle jiného právního předpisu.”¹¹³*

Ustanovení § 110 z. č. 273/2008 Sb., o policii deklaruje pravomoc všech policistů držet, nosit skrytě i zjevně a jinak používat za účelem plnění působnosti policie zbraně všech kategorií, tak jak je zná z. č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Toto ustanovení je deklaratorního charakteru vzhledem k výjimce, kterou má policie z úpravy zákona č. 273/2008 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Jelikož policie jakožto ozbrojený bezpečnostní sbor má dle § 1 odst. 3 písm. a), zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu výjimku, kdy se omezení pro vlastnictví, držení a nošení zbraní a střeliva vyplývající ze zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, nevztahují na zbraně, střelivo a munici, které jsou nabývány nebo drženy PČR. Na použití soukromé zbraně policistou se vztahují stejná oprávnění a omezení jako při použití služební zbraně ve smyslu § 56, 57, 58 z. č. 273/2008 Sb., o policii.^{114,115}

¹¹² VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 224-228.

¹¹³ ANON. *Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky; Úplné znění zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích*. Praha: Armex Publishing, 2010, s. 46.

¹¹⁴ ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2002, částka 52, s. 1.

¹¹⁵ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 393-394.

Dále toto ustanovení umožňuje policii používat bezpečnostní materiál podle zákona č. 310/2006 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky Tento zákon v § 1 odst. 3 písm. b) stanoví, že se jeho úprava nevztahuje na věci určené k obranným a bezpečnostním účelům, které jsou nabývány do vlastnictví státu a jsou drženy ve výzbroji bezpečnostních sborů. Bezpečnostním materiálem jsou ve smyslu přílohy k uvedenému zákonu například vojenské výbušniny, hnací látky, pyrotechnické prostředky nebo elektronická zařízení speciálně konstruovaná pro použití bezpečnostními složkami.¹¹⁶

8.3 Nošení zbraně mimo dobu služby

Nošení zbraně mimo dobu služby upravuje interní akt řízení (dále jen "IAR") Policie České republiky, konkrétně Závazný pokyn policejního prezidenta (dále jen "ZPPP") č. 156 ze dne 12. prosince 2008 o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky. Který v článku 10 odst. 2 vymezuje, následující:

Ustanovení Čl. 10 odst. 2 ZPPP č. 156 12/2008 zní: *"Policista v době mimo výkon služby zbraň zpravidla nenosí; po skončení služby ji ukládá na místě služebního působiště; to neplatí v případech, kdy bude policista potřebovat zbraň k výkonu služby při následujícím nástupu do služby v jiném místě. Služební funkcionář nebo jím určený vedoucí policista může s ohledem na vývoj bezpečnostní situace nebo charakter služby sám nebo na žádost policisty upravit nošení zbraně osobního vyzbrojení po stanovenou dobu i v době mimo výkon služby."*¹¹⁷

¹¹⁶ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 393-394.

¹¹⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156 ze dne 12. prosince 2008 o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky. In *Sbírka interních aktů řízení PČR*. Praha: PP PČR, 2008, s. 9.

Z článku vyplývá, že služební funkcionář nebo jím určený vedoucí policista, může sám nebo na žádost policisty povolit nošení služební zbraně i mimo dobu služby. Vzor žádosti o nošení služební zbraně mimo dobu služby s uvedeným odůvodněním je uveden v **příloze č. I.**¹¹⁸ Mimo to žádost zároveň ukládá povinnosti policistovi podle dle článku 13 dbát zvýšené opatrnosti při manipulaci se zbraní, neprodleně hlásit ztrátu nebo odcizení zbraně služebnímu funkcionáři cestou bezprostředně nadřízeného vedoucího policisty nebo nejbližšího útvaru policie. Před nástupem na dovolenou, ozdravný pobyt, služební volno s poskytnutím služebního příjmu, služební volno bez poskytnutí služebního příjmu a v případě zařazení do zálohy pro studující, jestliže po dobu zařazení v této záloze byl ponechán v materiální péči vysílajícího útvaru policie, uložit zbraň na místě služebního působiště, pokud služební funkcionář nebo pověřený vedoucí policista nerozhodne jinak. V případě nevolnosti nebo změn zdravotního stavu, které mají za následek snížení způsobilosti k výkonu služby, zabezpečit zbraň tak, aby nemohlo dojít k jejímu zneužití, ztrátě nebo odcizení. A vydat zbraň, je-li mu odebírána podle čl. 14.¹¹⁹

Policista nesmí taktéž nesmí nosit zbraň nebo s ní jakkoliv manipulovat, pokud je jeho schopnost k této činnosti snížena požitím alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek, léků nebo v důsledku nemoci. Nesmí se zbraní bezdůvodně manipulovat, provádět cvičnou střelbu se zbraní mimo služební střeleckou přípravu nebo služební střelecké soutěže a přebory anebo při přípravě na ně, nebo předat zbraň neoprávněné osobě.¹²⁰

¹¹⁸ Vlastní zdroj.

¹¹⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156 ze dne 12. prosince 2008 o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky. In *Sbírka interních aktů řízení PČR*. Praha: PP PČR, 2008, s. 10

¹²⁰ Tamtéž.

8.4 Zákon o nakládání se zbraněmi

Taktéž zákon č. 14/2021 Sb., o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky, v § 15 uděluje policistům jakožto příslušníkům bezpečnostního sboru oprávnění nosit služební střelnou zbraň. Policista je oprávněn nosit služební střelnou zbraň v době mimo službu nebo v mimopracovní době, pokud taková zbraň odpovídá služební přípravě a výcviku takového policisty a je policistovi přidělena a ozbrojený bezpečnostní sbor vymezí podmínky nakládání se služební střelnou zbraní přenechanou na dobu mimo službu nebo na mimopracovní dobu ve vnitřním předpise. Policista je také oprávněn nosit střelnou zbraň, jejímž oprávněným držitelem, podle tohoto zákona nebo podle zákona o zbraních, i v době mimo službu nebo v mimopracovní době za podmínek stanovených pro použití služební střelné zbraně použít namísto služební střelné zbraně.¹²¹

8.5 Držení soukromé zbraně policistou

Držení soukromých zbraní a vydávání zbrojních průkazů upravuje zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Policista jako fyzická osoba může držet soukromou zbraň v případě, že je držitelem zbrojního průkazu příslušné skupiny a splnil podmínky pro vydání zbrojního průkazu a povolení k držení, nošení a nákupu zbraně. V tom to případě se nijak neliší od běžného občana.¹²²

Zbrojní průkaz

Zbrojní průkaz (dále jen “ZP”) je doklad vydávaný fyzickým osobám, které o to požádají a splňují podmínky stanovené zákonem o zbraních. ZP se vydává s dobou platnosti na deset let. Na dobu s kratší dobou platnosti pouze tehdy, pokud posuzující lékař ve zdravotním posudku časově omezil zdravotní způsobilost žadatele.¹²³

¹²¹ DVORÁK, Jan. *Zákon o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. s. 63.

¹²² ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2002, částka 52, s. 13-14.

¹²³ BARTOŠEK, J., BAČKOVSKÁ, M. *Zbraně a střelivo. Právní praxe*. Praha: C.H. Beck, 2021, s. 103.

Podmínky vydání zbrojního průkazu

Podmínky pro vydání zbrojního průkazu jsou následující: odpovídající věk pro požadovanou skupinu ZP, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, spolehlivost a odborná způsobilost. Ta se prokazuje složením teoretické zkoušky a praktické zkoušky, která zahrnuje střelbu na terč, bezpečnou manipulaci se zbraní a sborkou a rozborkou zbraně či zbraní.¹²⁴

Policisté mají jednu výhodu při vydání zbrojního průkazu a to dle zákona č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích, jsou osvobozeni od poplatku za vydání skupiny ZP, který je ve výši 700 Kč za každou jednu skupinu ZP.¹²⁵

Kategorie zbrojního průkazu

Zákon o střelných zbraních a střelivu rozlišuje zbrojní průkaz podle účelu užívání zbraně. Jedná se o následující skupiny:

A – ke sběratelským účelům,

B – ke sportovním účelům,

C – k loveckým účelům,

D – k výkonu zaměstnání nebo povolání,

E – k ochraně života, zdraví nebo majetku.¹²⁶

Policista nepotřebuje ZP skupiny D pro služební účely, jak je někdy mylně ve společnosti uváděno.

¹²⁴ ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2002, částka 52, s. 13-26.

¹²⁵ ČESKO. Zákon č. 634/2004 Sb. Zákon o správních poplatcích. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2004, částka 215, s. 46.

¹²⁶ ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu. In *e-Sbírka. Česká republika*. 2002, částka 52, s. 13.

Rozdělení zbraní a střeliva

Rozdělení zbraní a střeliva dle § 3 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu je následující:

A – zakázané zbraně a zakázané střelivo, kterými jsou zbraně kategorie A a zbraně kategorie A-I,

B – zbraně podléhající povolení, kterými jsou zbraně kategorie B,

C – zbraně podléhající ohlášení, kterými jsou zbraně kategorie C a zbraně kategorie C-I,

D – ostatní zbraně, kterými jsou zbraně kategorie D,

E – střelivo, které není zakázané.¹²⁷

¹²⁷ ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu. *In e-Sbírka. Česká republika.* 2002, částka 52, s. 3-4.

9 EMPIRICKÁ ČÁST

Tato část bakalářské práce se věnuje praktickému kvantitativnímu průzkumu formou dotazníkového šetření na téma „Možnosti použití služební zbraně a soukromé zbraně příslušníky Policie České republiky mimo dobu služby“. Skládá se ze strukturovaného dotazníku, který obsahuje 20 otázek. Ty dále podle odpovědí respondentů logicky uzavíraly další postup v hierarchii otázek, nebo je rozváděly. Z toho vyplývá, že ne všichni respondenti odpověděli a mohli odpovědět na všechny otázky. Dotazník je přiložen k práci jako **příloha II** a průzkumu se zúčastnili pouze policisté.

9.1 Stanovení cílů a hypotéz

Hlavní cíl:

Zjistit prostřednictvím dotazníkového šetření formou kvantitativního sběru dat, jestli policisté, využívají možnosti nošení služební zbraně a nosí služební zbraň v čase mimo dobu služby, zda znají zákonné předpisy k jejímu možnému užití a jak se ke schválení žádosti o možnost nošení staví vedoucí jednotlivých typů oddělení.

Dílčí cíl:

1. Zjistit jestli jsou policisté držitelé zbrojního průkazu.
2. Zjistit jestli policisté případně nosí vlastní soukromou zbraň do služby.

Hypotézy:

1. Většina policistů, kteří požádali o nošení zbraně mimo dobu služby, byla odmítnuta.
2. Většina policistů není držitelem zbrojního průkazu.
3. Méně než 10 % policistů neví o možnosti si zažádat o nošení zbraně v době mimo službu.

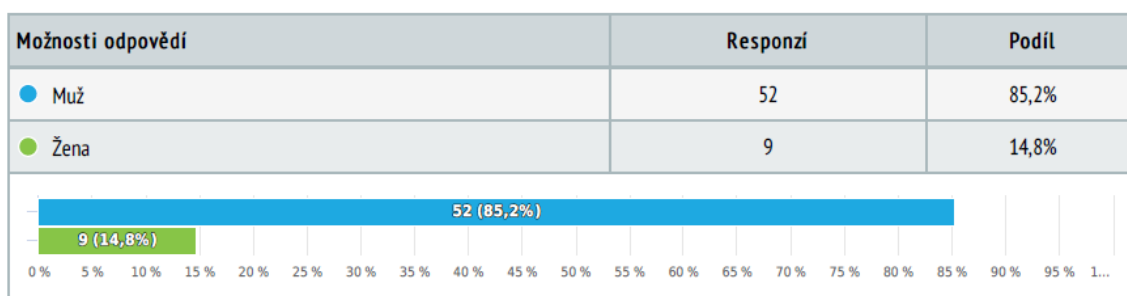
9.2 Technika sběru dat

Dotazníkové šetření probíhalo ve dnech od 10. 03. 2024 do 30. 03. 2024. Údaje získané z dotazníkového šetření byly zpracovány v interním systému portálu Survio do grafů. Průzkum byl proveden elektronickou formou dotazníkového šetření, kdy byl odkaz na jeho vypracování rozeslán hromadným interním emailem za asistence vedoucího oddělení autora práce ostatním vedoucím policejních oddělení s prosbou a žádostí o vyplnění a následní rozeslání dál. Dotazníku se účastnilo 61 policistů a všichni odpověděli na všechny otázky. Nižší počet respondentů autor přikládá internímu fungování systému policie, kdy není pro mnohé policisty jednoduché vyplnit dotazník, který je mimo interní systém. A také autorem pozorovaná obecná nevole policistů odpovídat na dotazníky. Z tohoto důvodu autor práce také rozeslal dotazník elektronicky přes své soukromé kontakty u Policie ČR. Dotazník byl sdílen pod následující webovou adresou: <<https://www.survio.com/survey/d/H6C8D0B3X5Z2Y6V9X>>

9.3 Dotazníkové šetření

Otázka č. 1: Vaše pohlaví?

Graf 1: Pohlaví¹²⁸

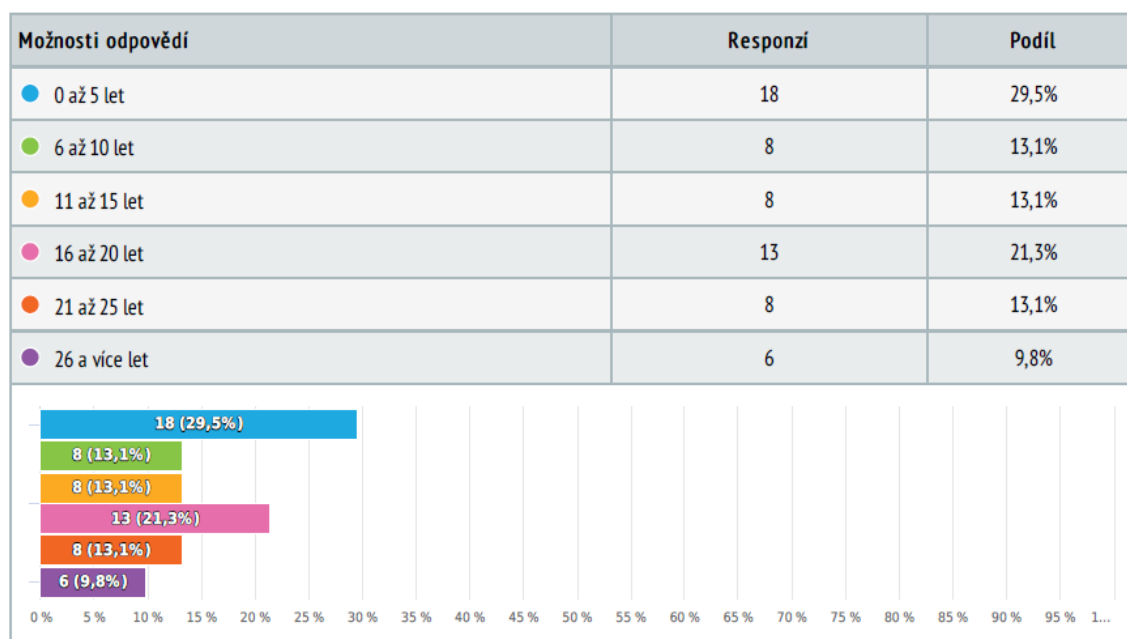

Graf 1 uvádí zastoupení respondentů z hlediska pohlaví. Z celkového počtu 61 dotazovaných bylo 52 (85,2 %) mužů a 9 (14,8 %) žen.

¹²⁸ Vlastní zdroj.

Otázka č. 2: Jaká je Vaše délka služebního poměru u Policie ČR?

Graf 2: Délka služební poměru¹²⁹

Graf 2 uvádí zastoupení respondentů z hlediska délky jejich služebního poměru. Z celkového počtu 61 dotazovaných bylo 18 (29,5 %) v délce služebního poměru mezi 0-5 lety, 13 respondentů (21,3 %) ve věku mezi 16-20 lety, shodně odpovědělo celkově 24 respondentů ze skupin věku 6-10, 11-15 a 21-25 let po 8 odpovědích (8 %) a 26 a více let odpovědělo 6 respondentů (9,8 %).

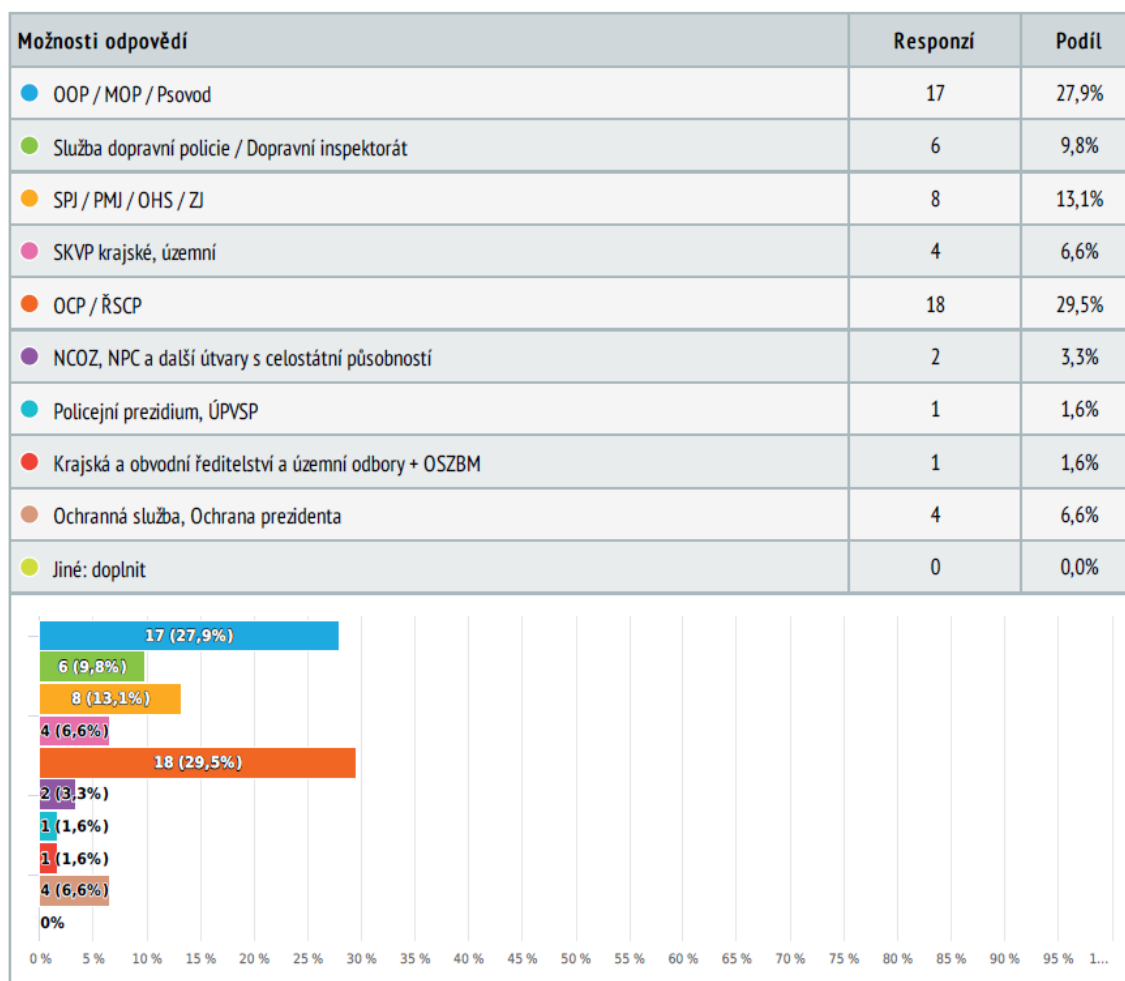
Z grafu nevyplývá hrubý nepoměr se zveřejněnou strukturou délky služebního poměru policistů, ale spíše korelace. Na webových stránkách PČR odpovídalo Policejní prezidium České republiky, odbor komunikace a vnějších vztahů, oddělení tisku na žádost občana dle § 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. zákona o svobodném přístupu k informacím, k otázce počtu příslušníků PČR a jejich odslouženou dobou. Ke dni 1. 2. 2023 bylo 39 562 policistů, s odslouženou dobou 0 – 5 let 9 051 (22,9 %) v dotazníku 29,5 %, 6 – 15 let bylo 12 083 (30,5 %) v dotazníku 26,2 % a s odslouženou dobou 16 a více let bylo 18 428 (46,6 %) a v dotazníku 35,2 %.¹³⁰

¹²⁹ Vlastní zdroj.

¹³⁰ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Průměrný platový výměr a personální stavy příslušníků Policie České republiky od roku 2020 k datu 1. 1. 2023* [online]. Praha: PP PČR, 2023 [cit. 2024-03-30]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/prumerny-platovy-vymer-a-personalni-stavy-prislusniku-policie-ceske-republiky-od-roku-2020-k-datu-1-1-2023.aspx>>.

Otázka č. 3: Jaké je místo Vašeho služebního zařazení?

Graf 3: Služební zařazení¹³¹

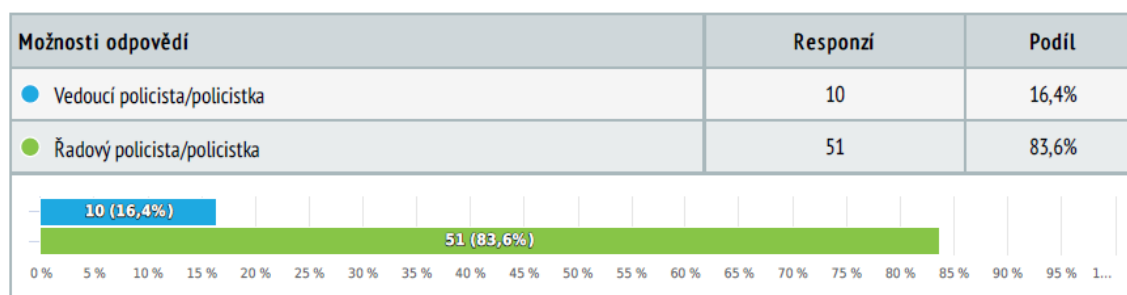

Graf 3 ukazuje zastoupení policistů dle jejich místa služebního zařazení, viz. seznam zkratk. Autor se výběrem možností snažil co nejvíce sdružit místa služebního zařazení, vzhledem k podobnosti typu výkonu služby. Nejvíce bylo v odpovědích zastoupeno OCP a ŘSCP, kdy odpovědělo 18 (29,5 %) policistů. Dále odpovědělo 17 policistů (27,9 %) z MOP, OOP a psovodů, 8 odpovědí (13,1 %) bylo od SPJ, PMJ, OHS, a ZJ. 6 (9,8 %) odpovědí bylo od Služby dopravní policie a dopravního inspektorátu. Od SKPV a Ochranné služby odpověděli shodně 4 policisté (6,6 %) v souhrnu 13,2 %. 2 (3,3 %) respondenti odpověděli z NCOZ, NPC a dalších útvarů s celostátní působností. 1 (1,6 %) respondent odpověděl shodně z Krajských a obvodních ředitelství a územních odborů spolu s OSZBM, a Policejního prezidia, spolu s ÚPVSP v součtu 2 s 3,2 % zastoupení. Z jiných útvarů nikdo neodpověděl.

¹³¹ Vlastní zdroj.

Otázka č. 4: Jakou funkci vykonáváte?

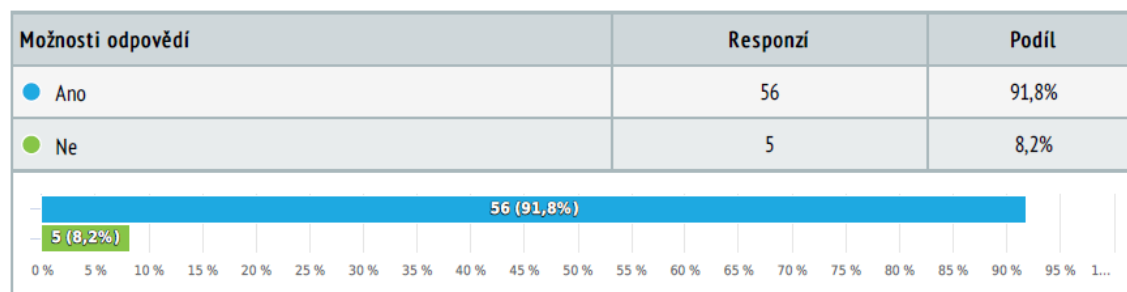
Graf 4: Funkce policisty¹³²

Graf 4 znázorňuje zastoupení vedoucích a řadových policistů. Z grafu je patrné, že z valné většiny respondentů bylo 51 (83,6 %) řadových policistů a 10 (16,4 %) vedoucích policistů.

Otázka č. 5: Jste obeznámen/a s možností požádat Vašeho vedoucího o povolení nošení služební zbraně mimo službu? Dle čl. 10 odst. 2 ZPPP č. 156 z 12/2008?

Graf 5: Žádost o povolení¹³³

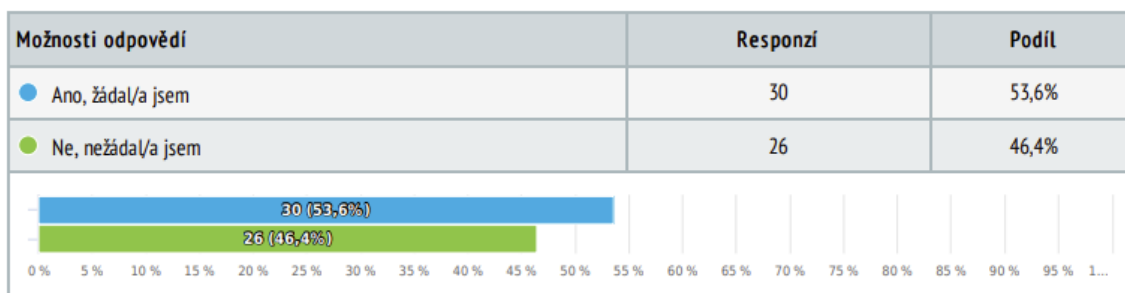
Graf 5 ukazuje odpověď respondentů na otázku č.5 jestli jsou obeznámeni s možností požádat vedoucího o povolení nošení služební zbraně mimo službu dle čl. 10 odst. 2 ZPPP č. 156 z 12/2008. ANO odpovědělo 56 (91,8 %) policistů, a NE pouhých 5 (8,2 %) policistů.

¹³² Vlastní zdroj.

¹³³ Vlastní zdroj.

Otázka č. 6: Pokud jste v předchozí otázce odpověděl ANO. Žádal/a jste někdy?

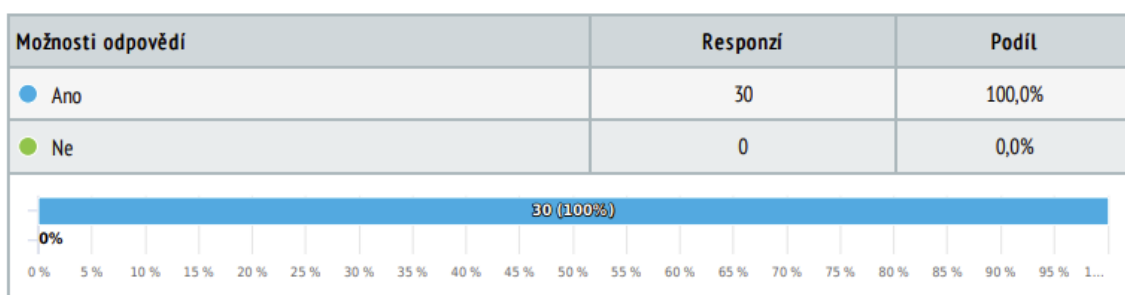
Graf 6: Počet žádosti¹³⁴

Graf 6 znázorňuje poměr odpovědí respondentů na otázku, jestli někdy žádali o povolení nošení služební zbraně mimo službu dle čl. 10 odst. 2 ZPPP č. 156 z 12/2008. kteří v předchozí otázce odpověděli, že jsou obeznámeni s možností požádat vedoucího o povolení nošení zbraně mimo dobu služby. Z 56 (100 %) respondentů jich 30 (53,6 %) odpovědělo, že ano požádali, a 26 (46,4 %) respondentů odpovědělo, že nežádali. Z celkového počtu 61 policistů respondentů teda požádalo 49,2 % a nepožádalo 42,6 %.

Otázka č. 7: Pokud ANO, žádal/a jsem, bylo Vám vyhověno?

Graf 7: Vyhovění žádosti¹³⁵

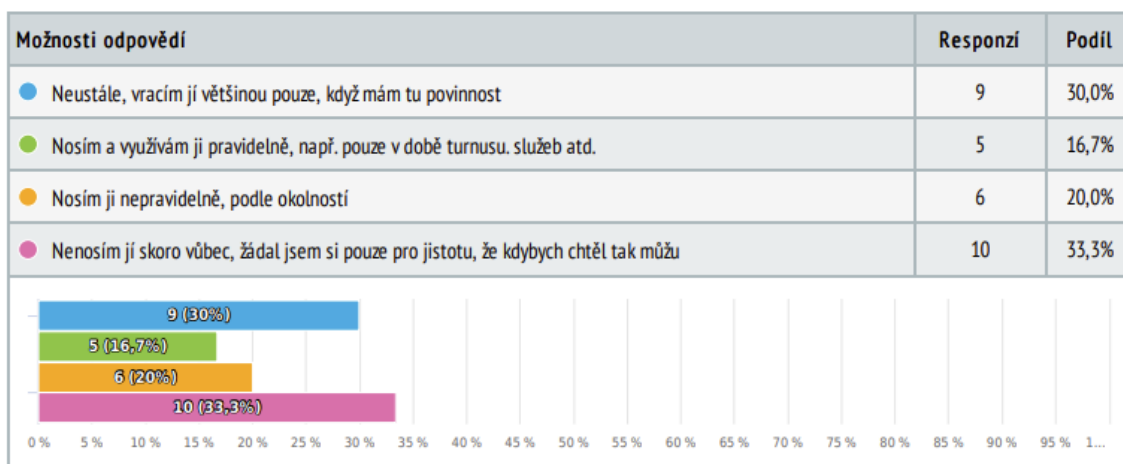
Graf 7 jednoznačně vyjadřuje z pouze z jedné odpovědi, že všem 30 (100 %, a z celkové počtu respondentů 53,6 %) policistům, kteří požádali o možnost nošení mimo službu, bylo vyhověno. Autor práce tohle zjištění pokládá za velmi důležité a ukazuje dobrý směr uvnitř Policie České republiky k zajištění vnitřní bezpečnosti v České republice při co nejvíce příležitostech.

¹³⁴ Vlastní zdroj.

¹³⁵ Vlastní zdroj.

Otázka č. 8: Pokud Vám bylo vyhověno jak často nosíte zbraň mimo službu?

Graf 8: Četnost nošení zbraně¹³⁶

Graf 8 ukazuje poměry odpovědí respondentů, kteří v odpovědi č. 6 odpověděli, že požádali o nošení. Z celkového počtu 30 (100 %) odpovědí, odpovědělo 10 (33,3 %) že zbraň nenosí skoro vůbec a žádali si pouze pro jistotu, že kdyby chtěli tak můžou. 9 policistů odpovědělo, že nosí neustále a vrací jí většinou jen v případě, když mají tu povinnost, např. při nemoci, dovolené atd. viz. kapitola 7.3. Dále 6 (20 %) policistů jí nosí nepravidelně, podle okolností, 5 (16,7 %) policistů jí nosí mimo dobu služby a využívají zbraň pravidelně, ale např. pouze v době turnusu. služeb atd.

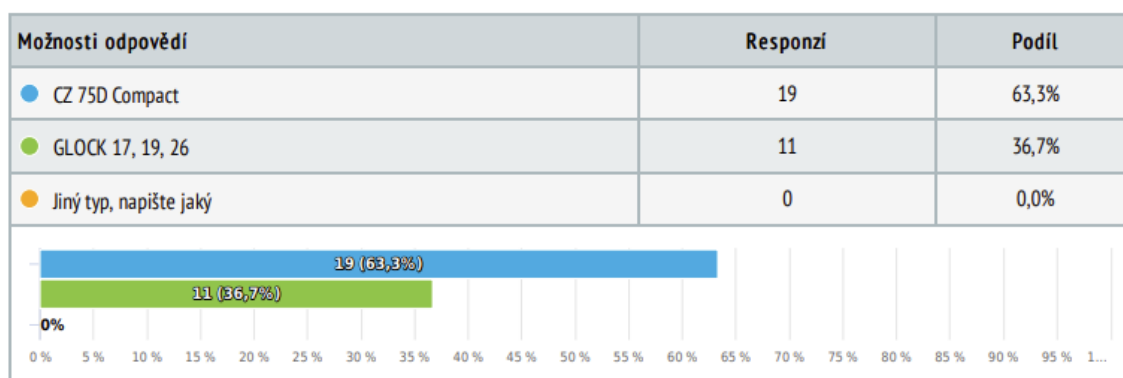
Z grafu vyplývá, že 20 (66,7 % a z celkové počtu respondentů 32,8 %) policistů zbraň nosí mimo službu aktivně.

Pokud bychom procentuální zastoupení z průzkumu analogicky přepočítali na všechny policisty, jednalo by se o téměř 13 tisíc policistů, kteří aktivně nosí zbraň mimo dobu služby.

¹³⁶ Vlastní zdroj.

Otázka č. 9: Pokud Vám bylo vyhověno jaký typ služební zbraně nosíte?

Graf 9: Typ služební zbraně¹³⁷

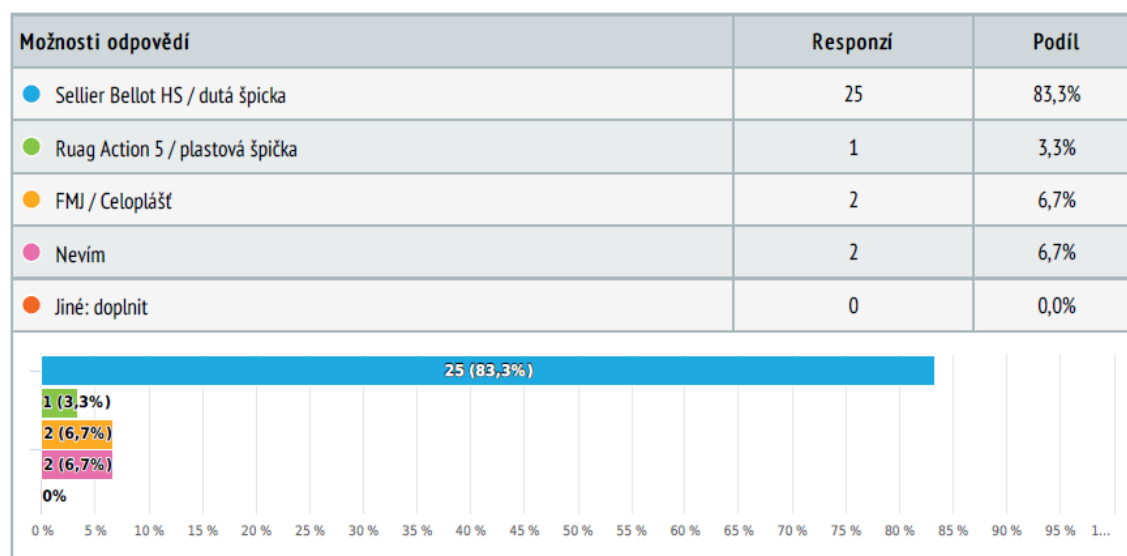

Graf 9 ukazuje odpovědi respondentů, kteří v dotazu č. 6 uvedli, že požádali o nošení zbraně mimo dobu služby celkově 30 (100 %) odpovědí. Na otázku jaký služební typ zbraně nosí. 19 (63,3 %) policistů odpovědělo, že typ CZ 75D Compact, a 11 (36,7 %) policistů GLOCK 17, 19, 26. Žádný policista neuvádí, že nosí jiný typ služební zbraně.

¹³⁷ Vlastní zdroj.

Otázka č. 10: Jaké střelivo máte přidělené ke služební zbrani?

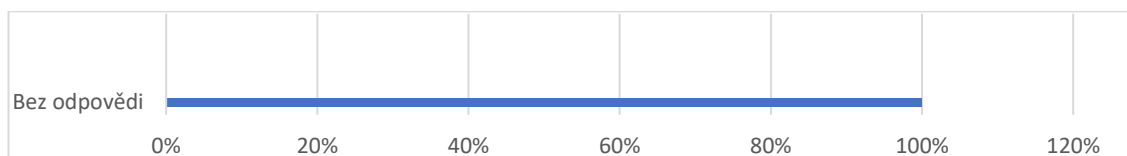
Graf 10: Přidělené střelivo¹³⁸

Graf 10 znázorňuje odpovědi respondentů, kteří v dotazu č. 6 uvedli, že požádali o nošení zbraně mimo dobu služby celkově 30 (100 %) odpovědí. Na otázku, jaké střelivo mají přidělené ke služební zbrani 25 (83,3 %) policistů odpovědělo, že Sellier&Bellot HS. 2 (6,7 %) policisté odpověděli, že neví. 2 (6,7 %) policisté odpověděli, že FMJ a 1 (3,3 %) policista odpověděl, že Ruag Action 5. Nikdo neuvedl jiné střelivo.

Otázka č. 11: Pokud Vám NEBYLO vyhověno jaký byl důvod, který Vám váš vedoucí sdělil?

Graf 11: Otázka č. 11¹³⁹

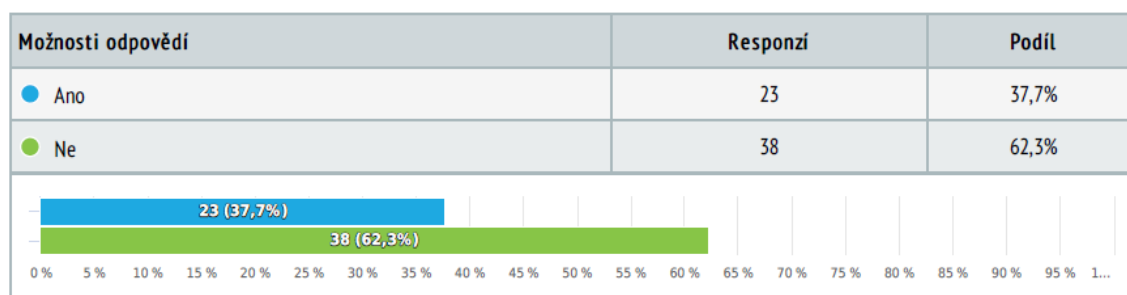
Na otázku č. 11 nikdo neodpověděl, protože byla logikou dotazníku vyřazena z možností, jelikož žádný respondent neodpověděl v otázce č. 7, že mu nebylo vyhověno při žádosti o možnost nošení.

¹³⁸ Vlastní zdroj.

¹³⁹ Vlastní zdroj.

Otázka č. 12: Jste držitelem zbrojního průkazu?

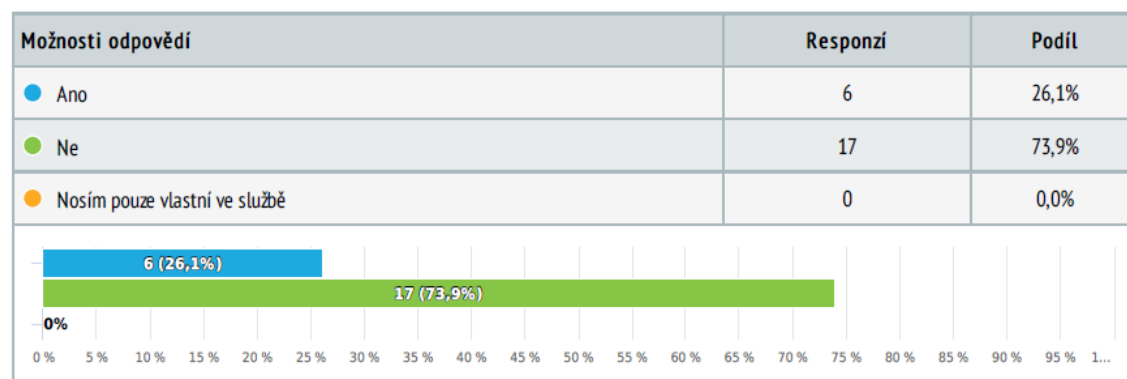
Graf 12: Držitelé zbrojního průkazu¹⁴⁰

Graf 12 ukazuje zastoupení držitelů zbrojních průkazů mezi policisty: 38 (62,3 %) policistů odpovědělo, že nejsou držiteli ZP. A 23 (37,7 %) odpovědělo, že jsou držitelé ZP.

Otázka č. 13: Pokud ANO nosíte do služby vlastní zbraň?

Graf 13: Nošení vlastní zbraně¹⁴¹

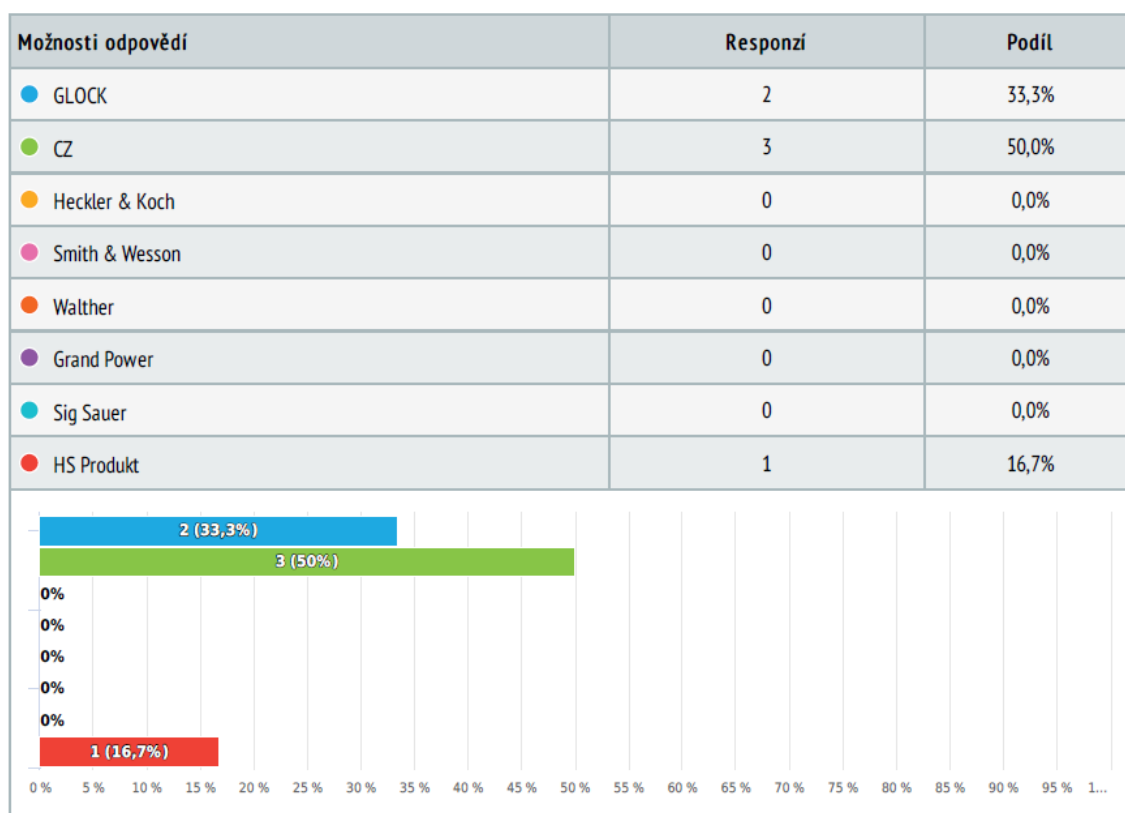
Graf 13 ukazuje, kolik policistů, kteří v odpovědi č. 12 odpověděli, že jsou držitelé zbrojního průkazu 23 (100 %), nosí do služby vlastní zbraň. Z toho 17 (73,9 %) policistů odpovědělo ne a 6 (26,1 %) policistů odpovědělo, ano.

¹⁴⁰ Vlastní zdroj.

¹⁴¹ Vlastní zdroj.

Otázka č. 14: Pokud nosíte vlastní zbraň, tak jakou značku?

Graf 14: Značka vlastní zbraně¹⁴²

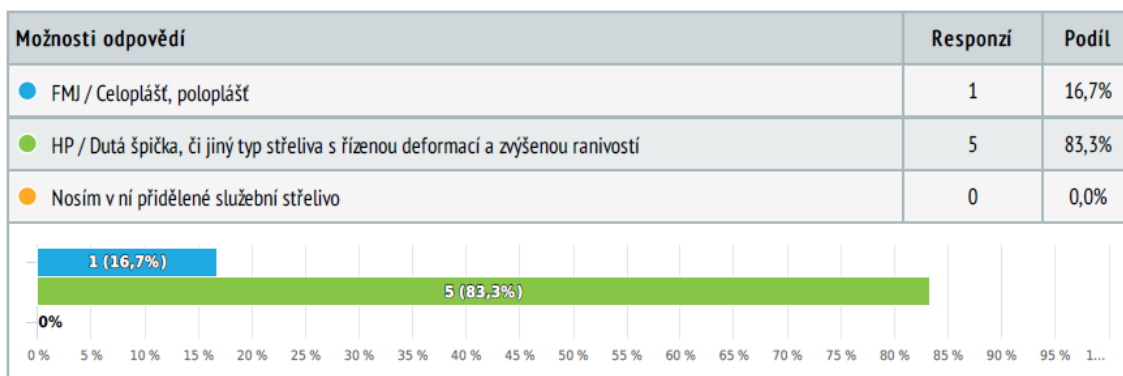

Graf 14 ukazuje jakou značku zbraně policisté nosí do služby. Odpovídali pouze policisté, kteří v dotazu č. 13 odpověděli, že nosí do služby vlastní zbraň a to celkově 6 (100 %) respondentů. Možnost CZ uvedli 3 (50 %) policisti, 2 (33,3 %) odpověděli, že typ GLOCK a jeden policista (16,7 %) že typ od HS Produkt.

¹⁴² Vlastní zdroj.

Otázka č. 15: Pokud nosíte vlastní zbraň do služby, jaké střelivo v ní nosíte?

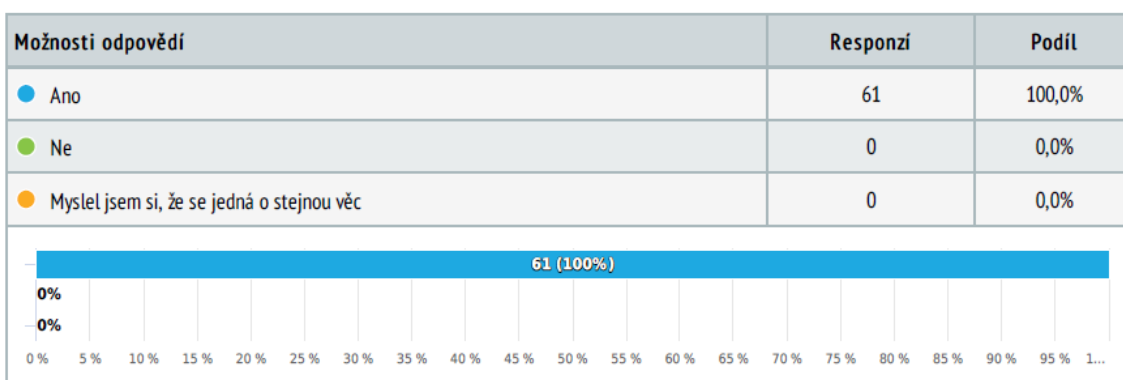
Graf 15: Střelivo ve vlastní zbrani¹⁴³

Graf 15 ukazuje jaký typ střeliva policisté nosí ve vlastní zbrani do služby. Odpovídali pouze policisté, kteří v dotazu č. 13 odpověděli, že nosí do služby vlastní zbraň a to celkově 6 (100 %) respondentů. 5 policistů odpovědělo, že nosí typ střeliva s řízenou deformací a zvýšenou ranivostí. 1 policista odpověděl, že nosí typ FMJ celoplášťové střelivo. Nikdo neuvádí, že v ní nosí přidělené služební střelivo.

Otázka č. 16: Dokážete správně rozeznat rozdíl mezi Nutnou obranou a Krajiní nouzí dle trestního zákoníku a jejich právní aplikaci při útoku nebo hrozícím nebezpečí?

Graf 16: Krajiní nouze a Nutná obrana¹⁴⁴

Graf 16 jednoznačně vyjadřuje z pouze z jedné odpovědi, že 61 (100 %) policistů si myslí, že dokáží rozeznat rozdíl mezi Nutnou obranou a Krajiní nouzí a jejich právní aplikaci při útoku nebo hrozícím nebezpečí.

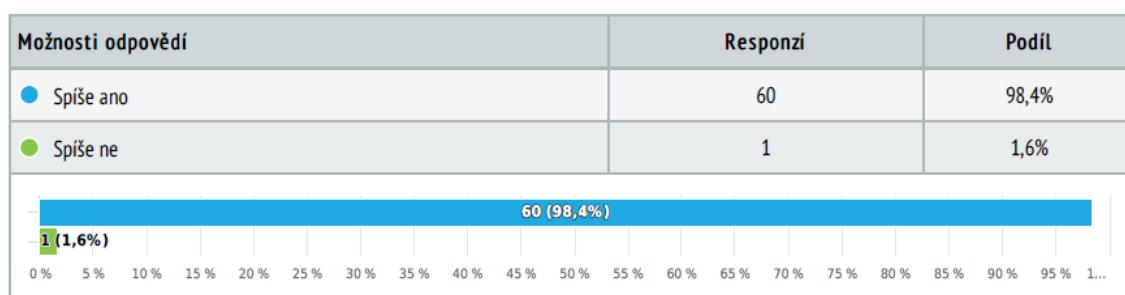
¹⁴³ Vlastní zdroj.

¹⁴⁴ Vlastní zdroj.

Nikdo z policistů neodpověděl že ne, ani že jde o stejnou věc. Z odpovědí je patrné, že policisté jsou v dané problematice proškolen důkladně.

Otázka č. 17: Je Vám znám § 10 odst. 2 Iniciativa, ze zákona 273/2008 Sb., zákon o PČR, povinnost i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty, provést úkon abyste ohrožení odstranil?

Graf 17: Iniciativa¹⁴⁵

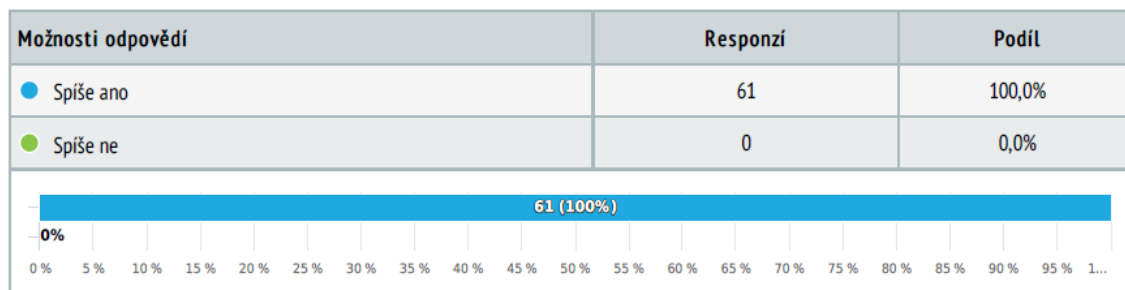
Graf 17 ukazuje odpovědi policistů na otázku zdali znají § 10 Iniciativa zákona 273/2008 Sb., o PČR. A to povinnost i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty provést úkon aby ohrožení odstranili? 60 (98,4 %) policistů odpovědělo že spíše ano a pouze jeden (1,6%) že spíše ne.

Policista, který odpověděl, že spíše ne, byl dle odpovědí v dotazníku řadový policista v délce služby 21-25 let, sloužící na OCP či ŘSCP, je držitelem zbrojního průkazu a nenosí soukromou zbraň do služby.

¹⁴⁵ Vlastní zdroj.

Otázka č. 18: Jsou Vám známy okolnosti dle § 56 odst. 2 Použití zbraně, ze zákona 273/2008 Sb., zákon o PČR, kdy jste oprávněni použít zbraň?

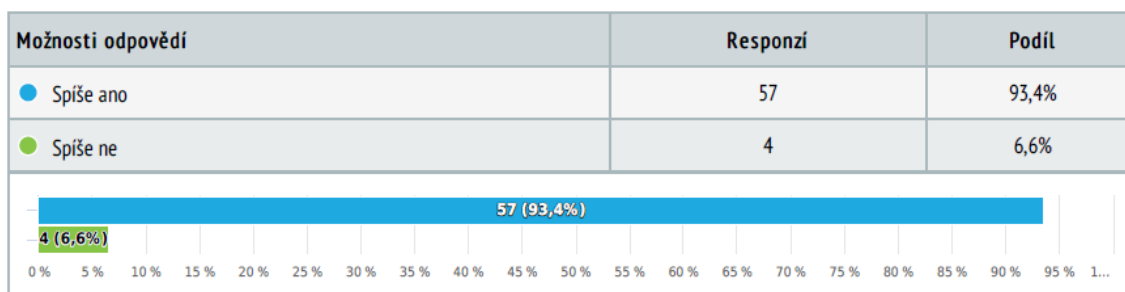
Graf 18: Použití zbraně¹⁴⁶

Graf 18 jednoznačně vyjadřuje z pouze z jedné odpovědi, že 61 (100 %) policistů si myslí, že jsou jim známy okolnosti dle § 56 odst. 2 Použití zbraně, ze zákona č. 273/2008 Sb., o PČR, kdy jsou oprávněni použít zbraň. Nikdo z policistů neodpověděl že ne. Z odpovědí je patrné, že policisté jsou v dané problematice proškolení důkladně.

Otázka č. 19: Jsou Vám známi okolnosti zvláštního omezení při zákroku dle § 58 z. č. 273/2008 Sb., zákon o PČR?

Graf 19: Zvláštní omezení¹⁴⁷

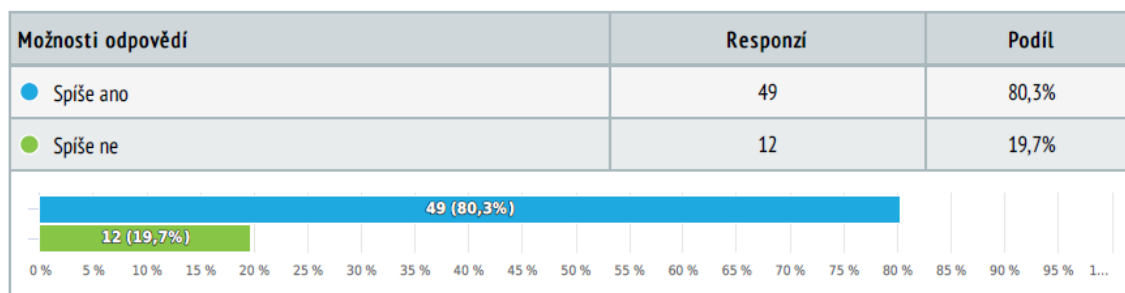
Graf 19 ukazuje odpovědi policistů na otázku jsou-li jsou jim známy okolnosti zvláštního omezení při zákroku dle § 58 z. č. 273/2008 Sb., zákon o PČR. 57 (93,4 %) policistů odpovědělo, že spíše ano. 4 (6,6%) policisté odpověděli, že spíše ne. Z odpovědí je patrné, že drtivá většina policistů je v dané problematice proškolená dostatečně, kdy pouze 4 % respondentů odpověděla ne.

¹⁴⁶ Vlastní zdroj.

¹⁴⁷ Vlastní zdroj.

Otázka č. 20: Je vám znám § 110 ze zákona 273/2008 Sb., zákon o PČR? Policisté jsou oprávněni k plnění úkolů policie držet, nosit a jinak používat zbraně všech kategorií stanovených jiným právním předpisem a bezpečnostní materiál podle jiného právního předpisu.

Graf 20: Oprávnění držet a nosit soukromou zbraň¹⁴⁸

Graf 20 ukazuje odpovědi policistů na otázku, je-li jim znám § 110 ze zákona 273/2008 Sb., zákon o PČR. Policisté jsou oprávněni k plnění úkolů policie držet, nosit a jinak používat zbraně všech kategorií stanovených jiným právním předpisem a bezpečnostní materiál podle jiného právního předpisu. Zde 49 (80,3 %) policistů odpovědělo, že spíše ano, a 12 (19,7 %) odpovědělo, že spíše ne.

9.4 Cíle a hypotézy

Hlavní cíl:

Ad 1. Zjistit, zda policisté využívají možnosti nošení služební zbraně a nosí služební zbraň v čase mimo dobu služby:

Z vyhodnocení odpovědí u otázky č. 7 v dotazníkovém šetření vyplývá, že 53,6 % policistů, kteří odpověděli na dotazníkové šetření, využívají možnosti nošení služební zbraně mimo dobu služby.

Z vyhodnocení odpovědí na otázku č. 8 v dotazníkovém šetření vyplývá, že 32,8 % policistů nosí zbraň mimo službu aktivně.

¹⁴⁸ Vlastní zdroj.

Ad 2. Zjistit, zda znají policisté zákonné předpisy k jejímu možnému užití:

Z vyhodnocení odpovědí u otázky č. 18 v dotazníkovém šetření vyplývá, že 100 % policistů si myslí, že jsou jim známy okolnosti dle § 56 odst. 2 Použití zbraně, ze zákona č. 273/2008 Sb., o PČR, kdy jsou oprávněni použít zbraň.

Z vyhodnocení odpovědí na otázku č. 19 v dotazníkovém šetření vyplývá, že 93,4 % policistů jsou známy okolnosti zvláštního omezení při zákroku dle § 58 z. č. 273/2008 Sb., zákon o PČR. A pouhým 6,6 % policistů spíše ne.

Ad 3. Zjistit, jak se ke schválení žádosti o možnost nošení staví vedoucí jednotlivých typů oddělení:

Z vyhodnocení odpovědí u otázky č. 11 vyplynulo, že všem policistům, kteří požádali o povolení možnosti nošení služební zbraně mimo dobu služby, bylo vyhověno.

Dílčí cíl:

1. Zjistit, jestli jsou policisté držitelé zbrojního průkazu.

Z vyhodnocení odpovědí na otázku č. 12 je patrné, že 62,3 % policistů nejsou držitelé zbrojního průkazu a 37,7 % jsou držitelé zbrojního průkazu.

2. Zjistit, jestli policisté případně nosí vlastní soukromou zbraň do služby.

Z vyhodnocení odpovědí na otázku č. 13 vyplývá, že 9,8 % z celkového počtu všech policistů, kteří odpověděli na dotazníkové šetření, nosí do služby vlastní zbraň.

Hypotézy:

Hypotéza 1. Většina policistů, kteří požádali o nošení zbraně mimo dobu služby, byla odmítnuta.

Při vyhodnocování otázky č. 11 byla zároveň získána odpověď na hypotézu č.1, kdy bylo vyhodnocováním zjištěno, že všem policistům, kteří požádali o povolení možnosti nošení služební zbraně mimo dobu služby, bylo vyhověno. Toto zjištění je jedno z nejvíce překvapivých v celém průzkumném šetření. A ukazuje, že všichni vedoucí policistů, kteří žádali, jsou dobře informováni, vzděláni v problematice a chápou nutnost tohoto oprávnění. Hypotéza se **nepotvrdila**.

Hypotéza 2. Většina policistů není držitelem zbrojního průkazu.

Vyhodnocením otázky č. 12 byla získána odpověď na hypotézu č.2. Z responzí na otázku bylo zjištěno, že 62,3 % policistů nejsou držiteli zbrojního průkazu. Hypotéza se **potvrdila**.

Hypotéza 3. Méně než 10 % policistů neví o možnosti zažádat si o nošení zbraně v době mimo službu.

Vyhodnocením otázky č. 5 byla získána odpověď na hypotézu č. 3. Z odpovědí vyplynulo, že pouze 8,2 % policistů není obeznámeno s možností požádat vedoucího o povolení nošení služební zbraně mimo službu dle čl. 10 odst. 2 ZPPP č. 156 z 12/2008. Hypotéza se **potvrdila**.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala problematikou právní úpravy možnosti použití a nošení služební zbraně a soukromé zbraně příslušníky Policie České republiky mimo dobu služby a užití zbraně vlastní. Práce byla rozdělena na dvě části a to teoretickou a praktickou.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo teoreticko-syntetické zpracování právní úpravy možnosti nošení a užití služební zbraně příslušníky PČR mimo dobu služby. Dílčím cílem práce bylo zjistit, zda příslušníci PČR nosí služební zbraň v čase mimo dobu služby, zda znají zákonné předpisy k jejímu možnému užití, a jak se ke schválení žádosti o možnost nošení staví vedoucí jednotlivých typů oddělení.

Teoretická část práce vymežila základní pojmy zkoumané tématické oblasti. Následně bylo provedeno teoreticko-syntetické zpracování témat. Bylo provedeno seznámení se služební poměrem. Blíže se specifikovaly základní povinnosti policisty a to: zdvořilost, iniciativa, přiměřenost postupu, prokazování příslušnosti a poučování. Byly popsány krátké palné zbraně a střelivo používané Policií České republiky. Následně byla definována krajní nouze, nutná obrana a oprávněné použití zbraně dle trestního zákoníku. Specifikovala se témata oprávnění použití zbraně dle zákona o policii, a oprávnění policistů nosit, držet a použít soukromou zbraň. Z praxeologického hlediska proběhlo seznámení se žádostí o nošení zbraně mimo dobu služby a specifikovalo se držení soukromé zbraně policistou.

V praktické části práce bylo využito kvantitativního sběru dat za pomoci dotazníkového šetření s cílem zjistit, jestli příslušníci PČR využívají možnosti nošení služební zbraně mimo dobu služby, zda znají zákonné předpisy k jejímu možnému užití, a jak se ke schválení žádosti o možnost nošení staví vedoucí jednotlivých typů oddělení. V rámci praktické části byly vyhodnoceny stanovené hypotézy.

Dotazníkové šetření proběhlo v březnu 2024. Celkem bylo získáno a analyzováno 61 odpovědí od policistů z mnoha útvarů. Získaná data z dotazníkového šetření byla zpracována do grafů a vyhodnocena. Stanovily se 3 hypotézy. V hypotéze 1 bylo zjišťováno zdali většina policistů, kteří požádali o nošení zbraně mimo dobu služby, byla odmítnuta. Z vyhodnocení vyplynulo, že všem policistům, kteří zažádali o povolení možnosti nošení služební zbraně mimo dobu služby bylo vyhověno.

Tento výsledek byl velmi pozitivním zjištěním a nejvíce překvapivým v celém průzkumném šetření. Ukazuje také, že všichni vedoucí policistů, kteří žádali, jsou dobře informováni, vzděláni v problematice a chápou nutnost tohoto oprávnění. V hypotéze 2 se zkoumalo, zdali je či není většina policistů držitelem zbrojního průkazu. Z responzí bylo zjištěno, že 62,3 % policistů není držiteli zbrojního průkazu. Hypotéza 3 byla stanovena, zdali méně než 10 % policistů neví o možnosti si zažádat o nošení zbraně v době mimo službu. Z šetření vyplynulo, že pouze 8,2 % policistů není obeznámeno s možností požádat vedoucího o povolení nošení služební zbraně mimo službu dle čl. 10 odst. 2 ZPPP č. 156 z 12/2008.

V dotazníkovém šetření byly položeny ještě otázky týkající se toho, zda policisté znají zákonné předpisy k možnému užití zbraně. Z vyhodnocení bylo zjištěno, že ohledně termínů nutná obrana, krajní nouze a použití zbraně dle zákona o PČR jsou všichni respondenti s tímto obeznámeni. Pouze u otázky týkající se zvláštního omezení při zákroku ze zákona o PČR 6,6 % odpovědělo, že spíše ne, a u otázky ohledně povinnosti zakročít i v době mimo dobu služby, pouhých 1,6 % respondentů odpovědělo, že spíše ne. Dále bylo vyhodnoceno, jestli policisté využívají možnosti nošení služební zbraně a nosí služební zbraň v čase mimo dobu služby. Z vyhodnocení odpovědí otázky šetření vyplývá, že 53,6 % policistů, kteří odpověděli na dotazníkové šetření, využívá možnosti nošení služební zbraně mimo dobu služby a 32,8 % policistů nosí služební zbraň mimo službu aktivně.

Na základně zjištěných údajů navrhuju a doporučuji vedoucím pokračovat v ustálené praxi povolování nošení služební zbraně mimo dobu služby. A dále doporučuji všem policistům aby se seznámili s možností opatřit si zbrojní průkaz, kdy jakožto příslušníci ozbrojeného sboru mají odpuštěn poplatek za jednotlivé skupiny zbrojních průkazů. V neposlední řadě doporučuji pokračovat ve školení a vzdělávání policistů v uvedených tématech.

Na závěr této bakalářské práce lze uvést, že cíl bakalářské práce byl splněn. Teoretická část je dle autora velice důležitá pro samotné pochopení problematiky. Praktická část je významná přínosným zjištěním kvality proškolení a znalostí policistů a také skvělým přístupem vedoucích k povolování nošení služebních zbraní mimo dobu služby.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. ANON. *Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky; Úplné znění zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích*. Praha: Armex Publishing, 2010. 84 s. ISBN 978-80-86795-83-6.
2. BARTOŠEK, J., BAČKOVSKÁ, M. *Zbraně a střelivo. Právní praxe*. Praha: C.H. Beck, 2021. 272 s. ISBN 978-80-7400-843-6.
3. DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 2552 s. ISBN 978-80-7552-600-7.
4. DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-791-1.
5. DVOŘÁK, Jan. *Nedovolené ozbrojování. Právo prakticky*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. 112 s. ISBN 978-80-7676-603-7.
6. DVOŘÁK, Jan. *Zákon o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. 116 s. ISBN 978-80-7676-196-4.
7. FAKTOR, Zdeněk. *Lovecké zbraně a střelivo*. 2., doplň. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1973. 250 s. Bez ISBN.
8. CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 516 s. ISBN 978-80-7598-539-2.
9. KOVÁRNÍK, L., ROUČ, M. *Zbraně a střelivo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. 247 s. ISBN 978-80-7380-030-7.
10. McNAB, Chris. *Twentieth-Century Small Arms*. New York: Metro Books, 2001. 320 s. ISBN 13:9780760724064.
11. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. 3614 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
12. ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.
13. ŠTEINBACH, Miroslav. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2024. 316 s. ISBN 978-80-7676-830-7.
14. TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Olomouc: ANAG, 2023. 896 s. ISBN 978-80-7554-399-8.

15. VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014. 488 s. ISBN 978-80-7400-543-5.
16. ZPĚVÁK, Aleš. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 164 s. ISBN 978-80-7598-199-8.

Elektronické zdroje

1. ČESKÁ ZBROJOVKA. *Návod na použití pro ozbrojené složky CZ 75 D COMPACT* [online]. Uherský Brod: CZUB, [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/7217889-Navod-na-pouziti-pro-ozbrojene-slozky-cz-75-d-compact.html>>.
2. GLOCK. *Návod k použití, GLOCK poloautomatické pistole* [online]. Praha: MPI CZ, [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mpicz.com/images/servis/manualy/glock-cz.pdf>>.
3. GUNEXPERT. *Pistolový náboj 9mm Luger* [online]. Jaroměř: GUNEXPERT s.r.o. [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.gunexpert.cz/naboj-9mm-luger>>.
4. HEINZ, L. *Pražská PMJ je vyzbrojena novou municí ACTION 5* [online]. Praha: Policista.cz, 2012 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.policista.cz/clanky/reportaz/prazska-pmj-je-vyzbrojena-novou-munici-action-5-865/>>.
5. MPI CZ. *Glock* [online]. Praha: MPI CZ, 2024 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mpicz.com/produkty/glock-sortiment-prehled>>.
6. MPI CZ. *Glock 17 gen3* [online]. Praha: MPI CZ, 2024 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mpicz.com/produkty/glock-sortiment-prehled/114-glock-17>>.
7. MOROZ, M. *Přezbrojení Policie ČR pistolemi z České zbrojovky ukončeno* [online]. Praha: ČTK PROTEXT, 2005 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.protext.cz/zprava.php?id=6915>>.
8. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejná zakázka - nákup zbraní Glock* [online]. Praha: PP PČR, 2019 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/verejna-zakazka-nakup-zbrani-glock.aspx>>.
9. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Střelivo používané Policií České republiky* [online]. Praha: PP PČR, 2018 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/strelivo-pouzivane-policii-ceske-republiky.aspx>>.

10. STĚPÁNEK, Z. *Sellier & Bellot HS a TB* [online]. Praha: LEX z. s., 2014 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/1899-sellier-bellot-hs-a-tb>>
11. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Průměrný platový výměr a personální stavy příslušníků Policie České republiky od roku 2020 k datu 1. 1. 2023* [online]. Praha: PP PČR, 2023 [cit. 2024-03-30]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/prumerny-platovy-vymer-a-personalni-stavy-prislusniku-policie-ceske-republiky-od-roku-2020-k-datu-1-1-2023.aspx>>.
12. VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. 44 s. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/soubor/policie-ceske-republiky-2010-pdf.aspx>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb., Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2003, částka 121, 110 s. Dostupné z WWW: <<https://www.e-sbirka.cz/sb/2003/361?zalozka=text>>.
2. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2008, částka 91, 59 s. Dostupné z WWW: <<https://www.e-sbirka.cz/sb/2008/273?zalozka=text>>.
3. ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních). In *e-Sbírka, Česká republika*. 2002, částka 52, 114 s. Dostupné z WWW: <<https://www.e-sbirka.cz/sb/2002/119?zalozka=text>>.
4. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In *e-Sbírka, Česká republika*. 1961, částka 66, 228 s. Dostupné z WWW: <<https://www.e-sbirka.cz/sb/1961/141?f=141%2F1961&zalozka=text>>.
5. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Zákon trestní zákoník. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2009, částka 11, 110 s. Dostupné z WWW: <<https://www.e-sbirka.cz/sb/2009/40?zalozka=text>>.

6. ČESKO. Zákon č. 634/2004 Sb. Zákon o správních poplatcích. In *e-Sbírka, Česká republika*. 2004, částka 215, 196 s. Dostupné z WWW: <<https://www.e-sbirka.cz/sb/2004/634?zalozka=text>>.

Ostatní zdroje

1. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156 ze dne 12. prosince 2008 o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky. In *Sbírka interních aktů řízení PČR*. Praha: PP PČR, 2008. 13 s.
2. ZUSKA, M. *Praktická sebeobrana občana*. Plzeň, 2023. Absolventská práce. Vyšší odborná škola zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s. r. o. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Antonín Šturm.

SEZNAM ZKRATEK

CZ – České zbrojovka

DA – Double action – Dvojčinný mechanismus

DAO – Double action only – Výhradně dvojčinná spoušť

FMJ – Full metal jacket – Celoplášťová střela

HP – Hollow point – Střelivo s dutou špičkou

IAŘ – Interní akt řízení

MOP – Místní oddělení policie

NCOZ – Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV

NPC – Národní protidrogová centrála SKPV

OCP – Odbor cizinecké policie

OHS – Oddělení hlídkové služby

OOP – Obvodní oddělení policie

OSZBM – Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál

PMJ – Pohotovostní motorizované jednotka

Psovod – Odbor služební kynologie a hipologie

ŘSCP – Ředitelství služby cizinecké policie

SA – Single action – Jednočinný mechanismus

SKVP – Služba kriminální policie a vyšetřování

SPJ – Speciální pořádková jednotka

ÚPVSP – Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy

ZJ – Zásahové jednotka

ZPPP – Závazný pokyn policejního prezidenta

ZP – Zbrojní průkaz

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: CZ 75 D Compact.....	28
Obrázek 2: GLOCK 17 Gen3.....	30
Obrázek 3: Řez nábojem se středovým zápalem.....	34
Obrázek 4: Náboj v řezu: Sellier a Bellot HS 9 mm Luger	37
Obrázek 5: Tabulka technických dat pro náboj S&B HS 9 mm Luger.....	37
Obrázek 6: Náboj v řezu RUAG Ammotec Action 5	38

Seznam tabulek

Tabulka 1: Technická data CZ 75 D Compact.....	29
Tabulka 2: Technická data pistolí GLOCK 17,19,26	32

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví	56
Graf 2: Délka služební poměru	57
Graf 3: Služební zařazení	58
Graf 4: Funkce policisty	59
Graf 5: Žádost o povolení	59
Graf 6: Počet žádostí	60
Graf 7: Vyhovění žádosti	60
Graf 8: Četnost nošení zbraně	61
Graf 9: Typ služební zbraně	62
Graf 10: Přidělené střelivo	63
Graf 11: Otázka č. 11	63
Graf 12: Držitelé zbrojního průkazu	64
Graf 13: Nošení vlastní zbraně.....	64
Graf 14: Značka vlastní zbraně	65
Graf 15: Střelivo ve vlastní zbrani	66
Graf 16: Krajní nouze a Nutná obrana	66

Graf 17: Iniciativa	67
Graf 18: Použití zbraně	68
Graf 19: Zvláštní omezení.....	68
Graf 20: Oprávnění držet a nosit soukromou zbraň.....	69

PŘÍLOHY

Seznam příloh

- I. Vzor žádosti o povolení nošení služební zbraně mimo službu.....82
- II. Dotazník.....83

PŘÍLOHA I. Vzor žádosti o povolení nošení služební zbraně mimo dobu služby

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje

Nádražní 2, 306 28 Plzeň

Č. j.

Plzeň 1. ledna 2024

Počet stran: bude dopočítáno

Povolení nošení zbraně mimo službu

Podle čl. 10 odst. 2 Závazného pokynu policejního prezidenta ze dne 12. prosince 2008 o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky (dále jen „Pokyn“) povolují policistovi

Hodnost, Jméno, OEČ: XXXXXX
zařazenému u oddělení Plzeň

nosit zbraň osobního vyzbrojení (dále jen „zbraň“) mimo službu a zároveň podle článku 13 Pokynu ukládám:

(1) Policista je povinen

- a) dbát zvýšené opatrnosti při manipulaci se zbraní,
- b) neprodleně hlásit ztrátu nebo odcizení zbraně služebnímu funkcionáři cestou bezprostředně nadřízeného vedoucího policisty nebo nejbližšího útvaru policie,
- c) před nástupem na dovolenou, ozdravný pobyt, služební volno s poskytnutím služebního příjmu, služební volno bez poskytnutí služebního příjmu a v případě zařazení do zálohy pro studující, jestliže po dobu zařazení v této záloze byl ponechán v materiální péči vysílajícího útvaru policie, uložit zbraň na místě služebního působiště, pokud služební funkcionář nebo pověřený vedoucí policista nerozhodne jinak,
- d) v případě nevolnosti nebo změn zdravotního stavu, které mají za následek snížení způsobilosti k výkonu služby, zabezpečit zbraň tak, aby nemohlo dojít k jejímu zneužití, ztrátě nebo odcizení,
- e) vydat zbraň, je-li mu odebírána podle čl. 14.

(2) Policista nesmí

- a) nosit zbraň nebo s ní, jakkoliv manipulovat, pokud je jeho schopnost k této činnosti snížena požitím alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek, léků nebo v důsledku nemoci,
- b) bezdůvodně se zbraní manipulovat,
- c) provádět cvičnou střelbu se zbraní mimo služební střeleckou přípravu nebo služební střelecké soutěže a přebory anebo při přípravě na ně, d) předat zbraň neoprávněné osobě.

Odůvodnění: výše jmenovaný policista zažádal o povolení nosit zbraň v době mimo výkon služby z důvodu ochrany své bezpečnosti a případného provedení služebního zákroku, neboť vykonává represivní charakter výkonu služby a vývojem bezpečnostní situace z hlediska zvýšeného rizika teroristického útoku.

Poučení: toto povolení je platné po dobu trvání důvodů nosit zbraň mimo výkon služby nebo dobu 1 rok od vydání. O trvání důvodů rozhoduje vedoucí oddělení.....

Zpracoval:

vedoucí oddělení: schváleno elektronicky

PŘÍLOHA II. Dotazník

Možnosti použití služební zbraně a soukromé zbraně příslušníky Policie České republiky mimo dobu služby

Vážené kolegyně, Vážení kolegové,

dovoluji si Vás oslovit s prosbou o vyplnění krátkého dotazníkového šetření v rámci mého profesního studia Bezpečnostně právních činností. Výsledky dotazníku jsou zcela anonymní, nesledují ani neshromažďují žádné osobní údaje a budou použity výhradně v mé závěrečné práci týkající se možnosti použití služební zbraně a soukromé zbraně příslušníky Policie České republiky mimo dobu služby.

Vyplnění dotazníku Vám nezabere více jak několik minut.

Předem Vám děkuji za Vaš věnovaný čas a pomoc.

1 Vaše pohlaví?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu z odpovědí*

Muž Žena

2 Jaká je Vaše délka služebního poměru u Policie ČR?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

0 až 5 let 6 až 10 let 11 až 15 let 16 až 20 let 21 až 25 let 26 a více let

3 Jaké je místo Vašeho služebního zařazení?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ OOP / MOP / Psovod	☐ Služba dopravní policie /
Dopravní inspektorát	☐ SPJ / PMJ / OHS
/ ZI	☐ SKVP krajské, územní
☐ OCP / ŘSCP	☐ NCOZ, NPC a další útvary s
celostátní působností	☐ Policejní
prezidium,
ÚPVSP	☐ Krajská a obvodní ředitelství a
územní odbory + OSZBM
☐ Ochranná služba,
Ochrana prezidenta			
☐ Jiné: doplnit	____		

4 Jakou funkci vykonáváte?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Vedoucí policista/policistka Řadový policista/policistka

5 Jste obeznámen/a s možností požádat Vašeho vedoucího o povolení nošení služební zbraně mimo službu? Dle čl. 10 odst. 2 ZPPP 12/2008?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne

6 Pokud jste v předchozí otázce odpověděl ANO. Žádal/a jste někdy?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano, žádal/a jsem Ne, nežádal/a jsem

7 Pokud ANO, žádal/a jsem, bylo Vám vyhověno?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne

8 Pokud Vám bylo vyhověno jak často nosíte zbraň mimo službu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Neustále, vracím jí
většinou pouze, když
mám tu povinnost | ☐ Nosím a využívám ji
pravidelně, např. pouze v době
turnusu. služeb atd. | ☐ Nosím ji
nepravidelně,
podle okolností | ☐ Nenosím jí skoro vůbec, žádal jsem
si pouze pro jistotu, že kdybych
chtěl tak můžu |
|---|---|--|--|

9 Pokud Vám bylo vyhověno jaký typ služební zbraně nosíte?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- CZ 75D Compact GLOCK 17, 19, 26
 Jiný typ, napište jaký

10 Jaké střelivo máte přidělené ke služební zbraní?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Sellier Bellot HS / dutá špička Ruag Action 5 / plastová špička FMJ / Celoplášť Nevím
 Jiné: doplňte

11 Pokud Vám NEBYLO vyhověno jaký byl důvod, který Vám váš vedoucí sdělil?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Důvod mi nebyl sdělen Není to možné / je to zakázané / nemáte na to nárok Na našem útvaru / odboru / článku / oddělení / ředitelství se to nedělá, není to obvyklé Obává se, že by se stala nějaká mimořádná událost
 Jiný důvod, prosím napište jaký

12 Jste držitelem zbrojního průkazu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Ano Ne

13 Pokud ANO nosíte do služby vlastní zbraň?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Ano Ne Nosím pouze vlastní ve službě

14 Pokud nosíte vlastní zbraň, tak jakou značku?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- GLOCK CZ Heckler & Koch Smith & Wesson Walther Grand Power Sig Sauer
 Jiná značka:

15 Pokud nosíte vlastní zbraň do služby, jaké střelivo v ní nosíte?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- FMI / Celoplášť, poloplášť HP / Dutá špička, či jiný typ střeliva s řízenou deformací a zvýšenou ranivostí Nosím v ní přidělené služební střelivo

16 Dokážete správně rozeznat rozdíl mezi Nutnou obranou a Krajiní nouzí dle trestního zákoníku, a její právní aplikaci při útoku nebo hrozícím nebezpečí?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Ano Ne Myslím, že se jedná o stejnou věc

17 Je Vám znám § 10 odst. 2 Iniciativa, ze zákona 273/2008 Sb., zákon o PČR, povinnost i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty provést úkon aby jste ohrožení odstranil?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Spíše ano Spíše ne

18 Jsou Vám známi okolnosti dle § 56 odst. 2 Použití zbraně, ze zákona 273/2008Sb., zákon o PČR, kdy jste oprávnění použít zbraň?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Spíše ano Spíše ne

19 Jsou Vám známi okolnosti zvláštního omezení při zákroku dle § 58 z.č. 273/2008 Sb., zákon o PČR?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Spíše ano Spíše ne

20 Je Vám znám § 110 ze zákona 273/2008 Sb., zákon o PČR? Policisté jsou oprávněni k plnění úkolů policie držet, nosit a jinak používat zbraně všech kategorií stanovených jiným právním předpisem a bezpečnostní materiál podle jiného právního předpisu.

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Spíše ano Spíše ne